

KIR. KÖZJEGYZŐK
K Ö Z L Ő N Y E

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Főszerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével).

BUDAPEST, 1932.
Held János könyvnyomdája II., Margit-körut 7. Telefon Aut.: 536—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő :

FEKETE LÁSZLÓ Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő :

SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

ZSITVAY TIBOR—LÁZÁR ANDOR.

A magyar igazságügy legfelsőbb irányításában, amint erről ennek a közlőnynek legutóbbi számában röviden már megemlékeztünk, személyi változás történt. *Zsitvay* Tibor a Károlyi-kormány lemondásával távozott az igazságügy-miniszterium éléről s helyébe a kormányzó bizalma a magyar igazságügy legfőbb vezetői stalumába *Lázár* Andort állította.

A kétségbeejtően súlyossá megnehezült idők nem alkalmasak arra, hogy korszakalkotó igazságügyi alkotások létesüljenek s hogy egy igazságügyminiszter nagyvonalú egyéni elgondolásait a jogélet fejlesztése terén jó és hasznos kodifikatórius tevékenységgel megvalósítsa. A szomorú helyzet a ma magyar igazságügyminiszterének szükös feladatává java részben a jogrend fenntartását és a törvények uralmának biztosítását teszi. Ennek a korlátozott feladatkörnek betöltéséhez a nagy koncepció talán nem is szükséges, de annál inkább a körültekintő, nyugodt, imponáló erő, a horatiusi erény „rebus angustis animosus atque fortis appare“, a tisztult jogérvék és fanatikus törvénytisztelet.

Mindezek figyelembevételével mellett kell — természetesen különlegesen közjegyzői vonatkozásokban — mérlegre tennünk *Zsitvay* Tibor igazságügyminiszteri működését és leszö-

Zsitvay Tibor—Lázár Andor.

A debreceni és pécsi kamarák közgyűlései.

Dr. Antalfy Zsiros Aladár: Az ingatlan árverés szabályai.
(II. közlemény.)

Közlemények :

Halálozások.

Kinevezések.

Áthelyezések.

Kitüntetések az igazságügy-minisztériumban.

A közjegyzői kar felsőházi képvisellete.

A nyugdíjjárulék leszállítása.

Közjegyző a Tész. római küldöttségében.

Illetékesség az örökösödési eljárásban.

Közvetlen illetékfizetési kötelezettség.

Az átadó végzés díjmegállapító részének végrehajthatósága.

Az Ö. E. 54. §-a alapján kirendelt gondnok jogköre.

Tkvi. betétek egyesítése.

Leltározói becsüs díjak szabályozása.

Közjegyzői állás megszüntetése.

Közjegyzői szakkönyvtár.

Rendeleték.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Judicatura.

geznünk azokat a reménységeket, amelyeket az új igazságügyminiszter, Lázár Andor működéséhez fűzünk.

*

Zsitvay Tibort 1929 februárius 4-én nevezték ki igazságügyminiszterré s lemondását 1932. szeptember 21-én fogadták el. Három és fél évet meghaladó, aránylag tehát elég hosszú ideig vezette az igazságügyminisztérium ügyeit. Már 1929 februárius 11-én fogadta a közjegyzői kar tisztelgő küldöttségét s az üdvözlésre adott válaszában általánosságban hangsúlyozta, hogy a felpanaszolt sérelmekkel szemben vegyék úgy, mintha közjegyző ülne az igazságügyminiszteri székben. A részletekre vonatkozóan pedig kijelentette, hogy a közjegyzői nyugdíjkérdésről azonnal informáltatja magát s ezirányban a lépéseket haladéktalanul megteszi, az okirati kényszerre vonatkozó törvényjavaslatot újra elő fogja terjeszteni, a régi érdemes helyettesek kinevezését egyszerűen presztizskérdésnek tekinti, méltányosnak tartja, hogy a szerényebb jövedelmű közjegyzők jobb állásokba áthelyeztessenek. Nyilatkozatát azzal fejezte be, hogy egy őszinte közjegyzői kar s egy őszinte igazságügyminiszter a szép múltira visszatekintő és általánosan becsült közjegyzői intézmény érdekében igen eredményes munkásságot fejthet ki.

Ezekkel a székfoglaló kijelentésekkel közjegyzői vonatkozásokban szembeállítva az igazságügyminiszter tevékenységét, általánosságban loyálisan és örvendetesen kell megállapítanunk, hogy Zsitvay Tibor a közjegyzői intézmény lelkes hívének és jóindulatú védelmezőjének bizonyult minden alkalommal, valahányszor valamelyes oldalról az intézményt, a kart, vagy az egyes közjegyzőket alaptalan támadások érték. Meg kell állapítanunk továbbá ugyancsak általánosságban azt is, hogy az emberi lehetőségek korlátai között nemes szándékkal igyekezett megtenni az intézmény stabilizációja és a körülmények szabta szűk keretek között való fejlesztése érdekében minden tőle telhetőt. Ezzel általánosságban hiven beváltotta a közjegyzői szolidaritásra vonatkozó ígérteit.

A részletekre vonatkozó ígéreteit illetően, első kormányzati intézkedéseként már 1929 március 11-én a minisztertanácstól elfogadtatta s később az 1930. évi IV. törvénycikk-

ben megvalósította a közjegyzői nyugdíj intézményt. Az okirati kényszerről szóló törvényjavaslatot hatalmas mértékben megnyilvánult nyomásokra a közjegyzők hátrányára lényegesen módosított formában újra benyújtotta, a gazdasági helyzet fokozódó leromlása következtében sajnos, azonban ezt a módosított javaslatot is visszavonni kényszerült. Az 1930. évi XXXIV. a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvény 21, 56. és 139. §-aiban jogszolgáltatási érdekből új közjegyzői munkaalkalmakat kívánt teremteni, hogy ezek a munkaalkalmak végeredményben inkább terhet jelentenek, azt a törvény megalkotásakor előre nem láthatta.

A további részletigéretei beváltása tekintetében miniszteri működéséről már nem nyilatkozhatunk a nagyfokú megelégedés hangján. Kinevezett összesen 42 közjegyzőt, ezek közül 22 ügyvédet és 20 helyetteset. Az arány nagyjában 50–50% volna, ami általában sem kielégítő, de nem különösen akkor, amikor még mindig szép számmal vannak évtizedet meghaladó idő óta becsülettel működő helyettesek. 15 új állást rendszeresített s 3-at megszüntetett. Az új állásrendszeresítések javarészből a jogszolgáltatási érdek parancsoló szüksége nélkül történtek. A helyettesi kinevezések pedig az érdemesség természetes alapfeltétele mellett nem mindig az anciennitas elveinek figyelembe vétele mellett fogantatosítottak. Általában a kinevezések s ezzel kapcsolatosan az állásszervezésekénél, amint ezt több ízben jogszerű kifogás tárgyává tettük, a politikai tekintetek túlságosan domináló szerephez jutottak, ami viszont az intézmény és a kar, valamint a helyettesek jogos érdekeit sehogysem szolgálta. Ezt a sajnos, immár hagyományos politikai nexust megszüntetni — legalább is külső megítélés szerint — nem igyekezett s talán ő sem találhatja természetellenesnek, ha a kinevezések (sok esetben a helyettesi kinevezéseknél is) áthelyezések és állásrendszeresítésekénél az érdemes és egészséges szelekció helyett a politikai érdemjutalmazás rendszerét a közjegyzői kar nem fogadta tulságos rokonszevvvel. Sőt a rendszer kifogásolható volta mellett bizonyít főképpen az, hogy az antipátia e ténykedéseivel szemben nemcsak a közjegyzői karban, de az egész közvéleményben is megnyilvánult.

Elismerjük, hogy ezt a rendszert nem ő inaugurálta. A

közjegyzői rendtartás ezirányú fogyatékoszá gai alapján abuzusként s talán terhes örökségként vette át elődeitől. Azt is elismerjük, hogy a nyugtalan politikai viszonyok nem iniciálták ezzel a rendszerrel a szakítást, sőt az elképzelhetetlenül és talán emberileg ellenállhatatlanul súlyos politikai nyomások érvényesülésének kedveztek. Ezeket a lényeges enyhítő körülményeket egybevetve azzal a kétségbevonhatatlan ténnyel, hogy Zsitvay Tibor a közjegyzői intézménynek és karnak tántoríthatatlan hűve és jóindulatu barátja volt, aki egyébként mégis csak jót és hasznosat akart és tett a karnak és intézménynek; távozását a közjegyzői kar sajnálattal veszi tudomásul s bucsúzóul igaz elismerését és háláját nyilvánítja azért a jóindulatú cselekvő munkásságért, amelyet a közjegyzőség érdekében tett s amelynek súlya és értékével szemben a karnak napirendre kell térnie az érdekei ellen tett intézkedések felett.

*

Az új igazságügyminiszterrel, *Lázár Andor*ral szemben a közjegyzői karnak is indokolt bizalmat előlegeznie. A gyakorlati életnek olyan embere került vele az igazságügyminiszteri székbe, aki nemcsak jogszolgáltatási, hanem közgazdasági téren is elismerésreméltó tevékenységet fejtett ki. Mint gyakorlati embernek tudnia és elismernie kell a közjegyzői intézmény jogszolgáltatási fontosságát. Ugyancsak mint gyakorlati embernek és nem kimondott politikusnak tudatában kell lennie annak, hogy egy ilyen fontos jogszolgáltatási intézményt, a benne rejlő erő és komoly hivatás gyöngítése, sőt veszélyeztetése nélkül nem lehet politikai konkok adományozására kihasználni. Közjegyzői nézőszempontból már akkor nagyértékű lesz miniszteri működése, ha ezt a reménységet igazolja.

Ha nem is kizárólag közjegyzői érdekeket érint, helyeseknek kell elismernünk a Jogtudományi Közlöny 37. számának az igazságügyminiszter változással kapcsolatosan vezetőhelyen tett következő megjegyzéseit: „Meg kell szűnnie a magánjogi törvényhozásban is a statáriumnak: a rendeleti jogalkotásnak is.“ „Elsősorban nem törvényalkotást vár ma a jogászai közvélemény az igazságügyminisztortól, hanem a felügyeleti úton orvosolható panaszok és sérelmek orvoslá-

sát.“ „Bármily aktuálisak is egyes törvényhozási kérdések, a gazdasági helyzet a magánjog és hiteljog terén csak egy programot indokol: minél kevesebb változtatást és újítást.“ Ezekkel a helyes reflexiókkal kapcsolatban csupán annyit kívánunk még megjegyezni, hogyha a közjegyzői rendtartás általános reformja éppen a fenti indokokból sürgősen megvalósítható nem is volna, a kormányzati intézkedések presztízse s a közjegyzői állás és az intézmény tekintélyének megóvása érdekében a politikai befolyásokat a közjegyzői intézménytől szervesen elválasztó és intézményesen kizáró részleges reformot elengedhetetlenül sürgősnek tart és az új igazságügyminisztortól bizalommal vár nemcsak a magyar közjegyzői kar, de a megtisztulás vágyától átítatott egész magyar közélet.

*

E helyütt emlékezünk meg arról, hogy *Lázár Andor* dr igazságügyminisztort október hó 18-án üdvözölte a budapesti kir. közjegyzői kamara s illetve a Magyarországi kir. Közjegyzők Országos Egylete.

Az eredeti terv szerint először a kora reggeli órákban a budapesti kamara küldöttségét, azután egy órával később *Szécsi Ferenc* dr. alelnök vezetésével az Országos Egylet küldöttségét fogadta volna a miniszter, közbejött elfoglaltsága miatt azonban távozni lévén kénytelen, *Janits Imre* dr. kamarai elnök, ki a budapesti kamara küldöttségét vezette, az Országos Egylet vezetőségének felkérésére az Egylet nevében is szólott a miniszterhez.

Az igazságügyminisztortium nagy fogadó termébe belépő minisztort a küldöttség — melynek tagjai az azt vezető *Janits Imre* dr. kamarai elnökön kívül *Lázár Ferenc* dr. *Holitscher Szigfrid* dr. *Lipcsey Péter* dr. *Körössy Bertalan* dr. *Hedry Aladár* dr. *Kiss József* dr. *Sümeghi László* dr. *Lehotzky Antal* dr. *Fodor Antal* dr. *Horváth Kamilló* dr. *Richter Richárd* dr. *Haller Károly* dr. *Joannovits Jenő* dr. *Barcs Ernő* dr. *Kováts Nagy Sándor* dr. és *Fekete László* dr. voltak — lelkes éljenzéssel fogadta.

Janits Imre dr. a kamara és Országos Egylet nevében melegen üdvözölve a minisztort ama reménységünknek adott kifejezést, hogy a miniszter megértő lelkes igazságérzete méltányolni fogja a közjegyzői kar súlyos helyzetét, melynek jellemzése helyett rámutat a legutóbbi kamaraközi értekezlet felterjesztésében foglalt objektív s igazolt adatokra, amelyek világosan igazolják, hogy az ingatlanok

értékének esése, a gazdasági élet pangása, a pénzhiány, a zugirások működésének elhatalmosodása, az ingyenes munkatöbblet, a közszolgáltatások nagymérvű emelkedése stb. oly nehéz helyzetbe hozta a közjegyzői kart, hogy a puszta megélhetés már már súlyos gondot jelent számára és alkalmazottainak elbocsátásának gondolatával kell foglalkoznia. Kérte a minisztert hogy ily körülmények között minden esetre mellőzze az állás szaporításokat, munkalehetőségeink körének kiszélesbbitésével javítson helyzetünkön és — személyi téren de egyebütt is vessen gátat a politikum érvényesülésének.

Kifejezte Janits Imre dr. a közjegyzői kar mélységes bizalmát a miniszter puritán, megértő és cselekvő egyénisége iránt s közhasznu munkásságára az Isten áldását kérte.

Lázár Andor dr válaszában köszönetet mondott a meleg üdvözlésért s *kijelentette, hogy neki, mint igazságügyminiszternek, kinek az igazságszolgáltatás minden tényezőjének sorsát szíven kell viselnie, lelkiismeretes és legnagyobb mértékű gondoskodásának lesz tárgya a nemes tradíciókkal bíró és az igazságszolgáltatás erős oszlopát jelentő közjegyzői intézmény.*

A közjegyzői kar súlyos helyzetének fő oka kétségtelenül a súlyos gazdasági helyzet, hiszen a közjegyző állandóan a gazdasági élet ütőerén tartja kezét s működése függvénye a gazdasági életnek, azonban *a kormánynak a gazdasági élet talpra állítására irányuló koncepciói remélhetőleg a gazdasági élet terén nemsokára éreztetik hatásukat s ezt jótékonyan fogja megérezni a közjegyzői kar is s így ez a várt fellendülés közvetve éreztetni fogja hatását a közjegyzői kar helyzetén is.*

Konkrét irányban már most a következőket jelentheti ki: ő a maga személyében sohasem volt pártpolitikus, a politikai életbe későn kapcsolódott be, *meggyőződése szerint a pártpolitikának az igazságszolgáltatás terén semmi irányban sem szabad érvényesülni; ha a politikát úgy fogjuk fel, mint a nemzet egészének életére irányuló akaratelhatározást s tevékenységet, ennek a politikának a közjegyzői intézmény terén is érvényesülnie kell, de a pártpolitikának, — mondjuk így: hétköznapi értelemben vett politikának soha.*

A közjegyzői rendtartás közel hatvan éves s az több rendelkezésével ma már nem áll összhangban a mai élet követelményeivel, ennek a fokozottabb gazdasági élet követelményeinek megfelelő módosítását egyik feladatának tekinti s e tekintetben igénybe fogja venni az illetékeseknek, a közjegyzői karnak javaslatait.

Annak idején az elszakított területről idejött s hontalanná vált testvéreinkről való gondoskodás a mi becsületbeli kötelességünk volt s ezen a téren a közjegyzői kar is teljes megértéssel ki vette részét.

Most azonban — mikor ezek az idők elmúltak — *minden féle állás szaporítás gondolata távol áll tőle, sőt a közjegyzői állások számát összhangba kell hozni a közjegyzők anyagi függetlenségének követelményeivel, mert a közjegyzőknek, mint közhiteli személyeknek meggyőződése szerint a mindennapi élet aprólékos gondjaitól mentesítve oly helyzetben kell lenniök, hogy a maguk s családjuk existenciájáról és jövőjéről gondoskodhassanak.*

Lelkes éljenzéssel fogadta a küldöttség a miniszter elismerő s biztató szavait s ama meggyőződésünkkel ért véget az audiencia, hogy az új miniszter egyénisége, — aki közismerten puritán, igazságszerető, méltányos ember, ki kevés szavu, de tetterős, cselekvő férfiú — biztató ígéret intézményünk jövője szempontjából.

Az igazságügyminiszter a közjegyzői kar egyes reprezentásaival való szoros kapcsolata folytán alapos ismerője intézményünknek, a közjegyzők helyzetének annyira, hogy ő még a mi el nem mondott panaszainkat, bajainkat is tudja s így hozzá nem is kell kérő, panaszló szóval fordulni. Ez a körülmény, valamint a miniszter mindenek felett álló igazságérzete intézményünk szempontjából jobb jövőre nyújt alapos reményt.

Különös meglepéssel állapítjuk meg végül, hogy az új miniszter konkrét irányban tett fennebbi kijelentései mindazon törekvéseink megvalósulását jelentik, melyeknek legutóbbi üléseinken s lapunkban is ismételten kifejezést adtunk.

*

Az alábbiakban végül egész terjedelmében közöljük még azt a figyelemreméltó reflexiókat tartalmazó feliratot, amelyet a debreceni kamara intézett *Lázár Andor* igazságügyminiszterhez.

„A debreceni kir. közjegyzői Kamara mély tisztelettel üdvözli Nagyméltóságodat igazságügyminiszteri székének elfoglalása alkalmából. Szabad legyen ez alkalommal kifejezésre juttatni azt is, hogy nagy bizalmat és reménységet fűzünk Nagyméltóságod jövődöbeli működéséhez, mert Nagyméltóságod annak az — igazán páratlan lelkesedéssel fogadott — kormánynak a tagja, amelynek programjában két olyan politikai kijelentés szerepel, amelyekhez mi messzemenő igazságügyi következtetéseket fűzünk.

Ezek egyike a titkos választójog. Abban a meggyőződésben vagyunk ugyanis, hogy ha Magyarországon titkos választás lesz, tehát a községi-

és körjegyzőknek a választások körül való tevékenykedése megszűnik s ők politikai érdemekre nem hivatkozhatnak s így nem lesz már szükség a választások terén kifejtett szolgálataik jutalmazására — akkor a községi és körjegyzők magánjogi téren való s az eddigi kormányok által mindig favorizált munkálkodása megszüntethető, vagy legalább is szűkebb térre szorítható lesz. Pedig nemcsak a mi nézetünk, hanem a jogászi közvélemény minden irányadó tényezője szerint ez — a zugirászat kiirtásával együtt — egyik legfőbb feltétele az állampolgárok magánjogi érdekei megóvásának, a perek apasztásának, szóval a magánjog terén a jogbiztonság létesítésének.

A kulturvilágban Magyarország már az egyedüli állam, amely a jegyzői magánmunkálatok rendszerét fenntartja s működni enged egy olyan torzintézményt, amely szerint állami és községi feladatok teljesítésére hivatott tisztviselők megfelelő jogászi előképzettség nélkül felvannak jogosítva az impériumuk alá tartozó egyének részére azok „megbizása“ alapján díjért okiratokat készíteni és pedig igen sokszor olyan ügyekben, amelyekben hatóságiteendőkkel is felvannak ruházva. Jogrendet, jogbiztonságot teremteni ilyen intézmény fenntartása mellett nem lehet. De nem lehet csodálkozni azon sem, ha ilyen viszonyok közt a perek száma olyan aránytalanul nagy és azok elintézése olyan — más kulturállamokéhoz képest — óriási nagy birói személyzet fenntartását teszi szükségessé.

A zugirászat kiirtása s ezzel együtt a jogügylet kötés terén az eddig uralkodott nagy alakszabadság megszorítása és a jegyzői magánmunkálatok megszüntetése az előfeltétele — mint mondtuk — a magánjogi jogbiztonság létesítésének. Az elsőre nézve már Nagyméltóságod előde megtette a kezdő lépéseket a zugirászatról szóló törvényjavaslat elkészíttetésével. A másodikat Nagyméltóságodtól várja bizalommal és reménykedve a jogászi közvélemény és a jogkereső közönség!

A Kormányelnök Úr Ö Excellenciája által tett másik politikai kijelentés, hogy pártidiktaturát nem fog tűrni. Ebből mi kir. körjegyzők azt a reményt merítjük, hogy a politika ezután nem fog belefolyni a körjegyzői állások betöltésébe. A körjegyzőség igazságügyi intézmény, amelybe a politikának semmi beleszólása nincs. A körjegyzői pálya, szakpálya, amelyre nevelődni kell, el kell sajátítani az elméleti képzés mellett azt a gyakorlati tudást, amely a közhitelesség ügyének megfelelő zökkenés nélkül való intézését lehetségessé teszi, de el kell sajátítani azt a körjegyzői etikát és ki kell fejleszteni azt a „vir probus“ típust, amely egyedül lehet alapja a közönség részéről a körjegyző személyébe és működésébe helyezett bizalomnak s fellendítője, népszerűsítője a körjegyzői intézménynek.

Politikai érdemeket politikai, nem pedig igazságügyi téren kell és szabad jutalmazni, illetőleg valamely igazságügyi, közelebbről pedig a körjegyzői intézmény nem lehet emeritált politikusoknak gyűjtő helye.

A körjegyzőségre nagy és fontos feladatok várnak a jogszolgáltatás terén. A körjegyzőnek idővel a magánjogi profilaxis szervévé kell válni, mert a jogfejlődés ideális iránya az, hogy a jog represszív működésének háttérbe szorításával mindinkább annak előzetes biztosító jellege lépjen

előtérbe, tehát a perenkivüli jogszolgáltatás prevaleáljon a peres eljárás felett. A perenkivüli jogszolgáltatás faktora pedig a körjegyző kell, hogy legyen a maga, a jogügyletek és jogi jelentőséggel bíró tények közhitelű tanúsításában álló működésével.

Egy olyan körjegyzői kar, amelynek összeállításánál nem tisztán igazságügyi, hanem politikai szempontok irányadók, soha sem fogja tudni a perenkivüli jogszolgáltatásban való fontos szerepét betölteni

Mi — ismétljük — teljes bizalommal és reménységgel várjuk Nagyméltóságodtól, mint a magyar igazságügy legfőbb órétől és irányítójától az itt kifejtett szempontok figyelembevételét kívánjuk, hogy igazságügyminiszteri működését sok eredmény koronázza és Isten áldását kérjük működésére.

Kelt a debreceni királyi körjegyzői kamarának 1932. évi október hó 22 napján tartott üléséből. Galánffy János dr. m. kir. kormányfőtanácsos kir. körjegyzői kamarai elnök.

A debreceni és pécsi kamarák közgyűlései.

Galánffy és Madarász elnökök jubileuma.

A debreceni és pécsi körjegyzői kamarák közgyűléseiről adunk az alábbiakban részletes tudósítást. Mindkét közgyűlés — bőségesen, helyes meglátással és tárgyilagosan foglalkozván a kart és az intézményt érdeklő aktuális kérdésekkel — komoly hangot adott az általános helyzet súlyosságának és annak a szomorú ténynek, hogy ilyen válságos helyzetben a magyar körjegyzői intézmény megszervezése óta nem volt. Mindkét közgyűlésnek voltak azonban ünnepi momentumai is. *Galánffy* János dr. a debreceni kamara elnöke 25 éves körjegyzői és 15 éves elnöki működését, *Madarász* István dr. a pécsi kamara elnöke pedig 25 éves elnöki működését töltötte be ebben az évben. Mindkét elnököt, a magyar körjegyzői kar két kiváló, nagyérdemű vezető egyéniségét a közgyűléseken méltó ünneplésekben részesítették. Az ünneplőkhöz csatlakozik az egész magyar körjegyzői kar is amelynek érdekeiért mindkét jubiléum elnök hosszú éveken át eredményes, fáradhatatlan mun-

kasságot fejtett ki. A kar osztatlan elismerése és hálája kísérelje ezt a két emberi erényekben is gazdag magyar közjegyzőt a kar és az intézmény érdekében való további munkálkodásuk során is.

I.

A debreceni kamara évi rendes közgyűlését Debrecenben ez évi június hó 29 napján tartotta meg. A közgyűlésen Galánffy János dr. elnökölt s azon részt vettek: Kovách Elek dr., Buday Gyula dr., Örley Dénes dr., Ujvárosy Lajos dr., Elbel Tibor dr., Lintner Sándor dr., Hadházy Zsigmond dr., Kaprinay Endre dr., Ertsey Péter dr., Pozsonyi Elek Imre dr., Csongvay Géza dr., Sarló Vendel dr., Sternberg Gyula dr., Szentpály Gavallér Aladár dr., Janka Sándor dr., Jármý Béla dr., Szotyori Nagy Sándor dr., Szathmáry László dr., Schreiber Miklós dr., Tápay Károly dr., Zeichmeister Alajos dr., Bognár József dr., Koncsik Béla dr., Tarnay Tibor dr., Polereczky Kálmán dr., Imreh Dénes dr., Békésy Jenő dr. közjegyzők.

Galánffy János dr. elnöki megnyitójában részvétellel emlékezett meg Scoberda Antal volt mezőcsáti kir. közjegyző elhalálzásáról, majd üdvözli a kamara területére újonnan kinevezett Tarnay Tibor dr., Hadházy Zsigmond dr., Imreh Dénes dr. és Tápay Károly dr. közjegyzőket. Az elnöki megnyitónak emelkedett szellemű bevezető részét az alábbiakban szószerint közöljük:

„Kamaránk most tartja 58-ik rendes közgyűlését a közjegyzői intézmény tehát közeledik fennállásának 60-ik esztendejéhez. Az intézmények hosszabb életre vannak berendezve, mint az egyes emberek és így ha a 60 éves ember öregember számba megy is, a magyar közjegyzői intézményre még nem lehet azt állítani, hogy már elérte az öregségi korhatárt. És mégis azt kell látnunk, hogy intézményünk az elöregedés bizonyos jeleit mutatja. Az elöregedés jele az, ha valamely élő szervezet nem fejlődik, hanem visszafejlődik. A magyar közjegyzői intézményen pedig ilyen visszafejlődési jelenségeket lehet megállapítani.

Intézményünk megalkotásánál is követtetett el már hiba, mert az eredeti elgondolás az volt, hogy „a magánjogi téren szükséges jogbiztonsági előintézkedéseknek összes teendői a behozandó közjegyzői intézet kizárólagos hivatási hatáskörébe soroztassanak“ és a közjegyző által kiállítandó okiratoknak — itt hozzátesszem akár közokiratok, akár pedig csak közjegyzőileg hitelesítendő okiratok lettek legyenek azok — „kizárólagos telek-

könyvi bekebelezési jogerő tulajdoníttassék“; e mellett pedig az is, hogy a „közjegyzőség, mint a bíróságtól, ügyvédségtől teljesen elkülönített önálló Közintézmény szerveztessék“. Az 1874: XXXV. t.-c. pedig szervezett egy közjegyzői intézményt, amelynek hatáskörébe a magánjogi téren szükséges előzetes jogbiztonsági teendőknek csak egy egészen jelentéktelen kis köre utaltatott és amely nagyon erős szálakkal kötötetett a bírósághoz, illetőleg nagy mértékben helyeztetett a bíróság rendelkezése és felügyelete alá. Ez még magában véve nem lett volna olyan nagy baj, mert majdnem 60 év alatt lehetett volna bővíteni a hatáskört és lehetett volna fejleszteni az önállóságot is. Ám ennek éppen az ellenkezője történt és most csaknem 60 év után ott állunk, hogy mindinkább jobban domborodik ki bírói megbízotti minőségünk s mindinkább semmivé lesz önálló — a preventív jogszolgáltatási működést magában foglaló — hatáskörünk. — Úgy vagyunk tehát, mint az öregedő ember, akire mindig kevesebb önálló munkát bízunk s mindinkább csak egyes alárendeltebb, kisegítő működési körben engedik dolgozni.

Ez a visszafejllesztő tendencia nyilvánul meg a közjegyzői kinevezési rendszerben is, amely — főként a nagyobb és fontosabb pozíciókban nem azokat juttatja működési lehetőséghez, akik benső hivatásérzetből készülnek a közjegyzői pályára, illetőleg hosszú éveken át való működésükkel bizonyították be arravalóságukat, hanem — azokat, akik a közjegyzőséghez szükséges alaki kvalifikáció birtokában az ügyvédi, vagy közigazgatási pályán működtek hosszú időn át ott szereztek — rendszerint politikai — érdekeket és élemedettebb korban lépnek át az általuk kinevezésük előtt csupa rózsásnak és nyugalmasnak elképzelt, de működésük megkezdése után nagyon is tövisesnek tapasztalt közjegyzői pályára, akik azután — tisztelet a mindig található kivételeknek — nem igen képesek vérbeli közjegyzőkké áthasonlani.

Az, hogy a közjegyzői valódi hatáskör — az okiratolás — nem fejlesztetett és az, hogy a közjegyzői állások betöltése az imént említett módon gyakoroltatott — tette nálunk idő előtt elöregedett a közjegyzői intézményt, gyengítette meg annak és a közjegyzői karnak ellenálló képességét.

Ebben az állapotban találta intézményünket s karunkat a gazdasági világhátrány nálunk még a trianoni béke által sokszorososan erősített pusztító hulláma. — Lehet-e csodálkozni azon, ha meggyöngyült intézményünk és karunk ennek a pusztító hullámnak

az immár több, mint egy év óta tartó dühös verését nehezen állja, mikor már sokkal régibb, sokkal erőteljesebb és dédelgetett intézmények s azok munkásai is mindjobban lankadnak a heves ostrom alatt.

Nem tudom, hogy ez a rettenetes gazdasági és egyuttal lelkiállás csak múló jelenség-e, amelynek megszűnésére s utána egy boldogabb jövőre lehetne még számítani, vagy pedig — mint Spengler tanítja — végső vonaglása a haldokló nyugateurópai kultúrának, amely a történelem végzetszerűsége folytán épügy meg fog semmisülni, mint ahogy megsemmisült az egyiptomi, az antik, az aszték kultúra magával rántva a pusztulás örvényébe a kultúrát hordozó népeket is.

De bárhogyan álljon is a dolog, úgy érzem, nekünk közjegyzőknek kötelességünk őrhelyeinken — mert minden közjegyzőség a társadalmi rendnek és kultúrának egy-egy őrhelye — tántoríthatatlanul megmaradni, nemes tradíciókat tisztán megőrizni s szeplőtlen tisztaságban utódainknak átadni.

Úgy érzem, hogy ha ez a nyugati kultúra — mint a nagy német filozófus tanítja — s vele együtt a mi magyar kultúránk és egész nemzeti létünk összeomlik, nekünk, akik a társadalmi rend oszlopainak tartjuk magunkat, az utolsóknak kell lenni az összeomlásban; ha pedig — mint reméljük — lesz még egyszer ezen a vér és könnyáztatott magyar földön igazi nemzeti és kulturális fellendülés, abban a közjegyzőknek erősen részt kell venni, annak munkálói közt a közjegyzőknek ott kell lenni s bízom is benne, hogy ott lesznek.

A továbbiakban foglalkozik az elnöki megnyitó a 15262/1931. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelettel, amely a közjegyzői díjak újabb szabályozása kérdésében kér a kamarától véleményt. Erre nézve megállapítani kívánja, hogy a jelenlegi súlyos idők a díjak rendezésére, illetve leszállítására sehogy sem alkalmasak. Kialtsuk még egyszer ki ország-világ előtt — mondja az elnöki megnyitó — amit eddig álszeméremből takargattunk, hogy milyen helyzetben vagyunk, mennyire nem igazak azok a mi nagy jövedelmünkre vonatkozó szélteben kolportált állítások és mennyire alaptalanok azok a vádak, amelyeket ahhoz nem értő és felbujtatott emberek egyes közttestületek beugratásával ellenünk felhoznak.

Az 5100/1931, számú rendelet szociális hátrányait, a közjegyzői karra nézve sérelmes hatását domborítja ezután ki az elnöki megnyitó, bejelentvén, hogy a kamara a területén működő köz-

jegyzőket pontos kimutatás beterjesztésére hívta fel arra vonatkozólag, hogy a rendelet életbeléptetésétől kezdve hány hagyatéki ügyben mennyi bélyegilletéket róttak le, mennyi maradt lerovatlanul s mennyi költséget fizettek ki a tárgyaláskor és mennyi maradt fizetetlen. E felhívás következtében beérkezett kimutatások és kísérő jelentésekből megállapítható többek között, hogy akadt adóhivatal, mely oly esetben, amikor az örökösök az illetéket bélyegjegyekben le nem rótták, az illetékeket és a kétszeres birságot egyenesen a közjegyző terhére szabta ki. Az ilyen fizetési megtagadás ellen az illető közjegyző felebbezéssel élt s a pénzügyigazgatóság helybenhagyta az adóhivatal intézkedését azzal, hogy az illetéket és birságot elsősorban az örökösök s csak másodsorban a közjegyző ellen rótták ki, mivel az 1920. évi XXXIV. t.-c. 45. §-a szerint a közjegyző tartozott volna a leletet felvenni s mert ezt elmulasztotta, az illetékért és a kétszeres birságért másodsorban felelős. Megállapítja az elnöki megnyitó, hogy sem a hivatkozott törvényszakasz, sem az 5100/1931. M. E. számú, sem pedig a 11,000/1928. I. M. számú rendelet nem teszi kötelességévé a lelet felvételét, csupán annak megállapítását, hogy az illetéket bélyegjegyekben lerótták, vagy sem. Ez a felfogás szerencsére egyedül álló jelenség s ilyen csodabogarat a többi pénzügyi hatóságok nem tenyésztenek. Egy másik közjegyző jelentése szerint van olyan pénzügyigazgatóság is, amely viszont azt a méltányos álláspontot foglalja el, — igaz, hogy a rendelettel ellentétben — hogy a járásbírók a beterjesztés alkalmával mégegyszer hívja fel az örökösöket az illetéknek bélyegjegyekben való lerovására s csak, ha ennek az újabb felhívásnak nem tesznek eleget, rójja ki a birságot. Van olyan pénzügyi hatóság, amelynek álláspontja szerint ha az összes illeték 50 pengőt meg nem halad, özvegyi jog fennforgása esetén is követeli, hogy az örökösök az illetéket bélyegjegyekben lerójják s ilyen esetekben az illeték lefizetésének felfüggesztését nem engedélyezi. (Ez különben az Illetékügyi Közlönynek is az álláspontja. Szerk.) A rendelet értelmezése kérdésében az egymásnak ellentmondó gyakorlatok igazolják, hogy a rendeletben részletes szabályozási módot kellett volna megállapítani s ezzel összhangban az igazságügyminisztériumnak is megfelelő utasítást kellett volna adnia a közjegyzők részére. Ebben elsősorban szabályozandó lett volna az a kérdés, hogy a felektől a tárgyaláson esetleg kifizetett összeg elsősorban mely kötelezettség törlesztésére fordíttassék, az illetékre-e, vagy a közjegyzői díjra.

Addig is azonban, ameddig ez a kérdés hivatalos deklarációval elintézés nem nyer, azt ajánlja az elnöki megnyitó, hogy a lefizetett összeg elsősorban is az illetékre fordíttassék, mert lelkiismeretbe vágó dolog az, kitenni a feleket kétszeri birságnak, amikor az illeték egészben vagy részben való lerovására elegendő pénzük lett volna. Egyébként a beérkezett kimutatások adatait összesítve a kamara területén 38 közjegyzőnek összesen 2504 olyan hagyatéki ügye volt, amelyekben az illetéket bélyegjegyekben kellett leróni. Egy közjegyzőre átlag tehát 68 ilyen ügy esik. Ezeket a statisztikai adatokat egy évre átszámítva, átlagban egy közjegyzőnek egy év alatt a kamara területén 108 ilyen ügye lesz, összesen tehát kb. 4300. Az összesített kimutatás szerint a 2504 ügyből az illeték egészben, vagy részben nem rovatott le 1053 ügyben. A 2504 ügyben kiszabott összesen 43800 pengő bélyegben lerovandó illeték, ebből lerovatott 23200 pengő, le nem rovatott 20600 pengő, vagyis kerek számban 53% lerovatott s 47% le nem rovatott. A kincstár tehát csupán a debreceni kamara területén hét és fél hónap alatt 1053 szegény családtól 40000 pengő birságot fog bevételezni. A kamara adatait átszámítva az egész ország területén évente 9000 olyan szegény család lesz, amelyekből a kincstár 40 pengőt minden igaz ok nélkül az eddigi súlyos adóterheken felül elvon. Az elnöki megnyitó szerint ezt minden egyébnek lehet minősíteni, csak szociális eljárásnak nem és különösnek tűnik fel, hogy amikor a kormány a legszegényebb néposztályok érdekében a közjegyzői tárgyalási díjakat le akarja szállítani, ugyan akkor más oldalról helyesnek tartja ugyanazt a legszegényebb néposztályt az államkincstár javára sokkal több teherrel sújtani, mint amennyi a közjegyző tárgyalási díja.

A közgyűlési tagok helyeslő tetszésével fogadott elnöki megnyitó után Kovách Elek dr nyiregyháza kir. közjegyző határozati javaslatot terjesztett elő a következő előrebocsátott indokolással:

„Közgyűléseinken emlékezetem szerint, — pedig kamarai emlékeim több mint egy emberöltőre kiterjedtek — napirend előtt nem szólaltak fel. Kamaránk tagjaival — természetesen igen t. Elnökünk közreműködése nélkül most ebben a formában egyeztünk meg és én kaptam a megtisztelő megbízást a felszólalásra kamarai helyettes elnöki tisztem, közjegyzői hosszú pályafutásom és talán Elnökünk életfelfogásával sokban azonos életfelfogásom alapján — hogy ezen a közgyűlésünkön az igen t. Közgyűlés és a debreceni kamara területén működő közjegyzők, helyettesek és jelöltek kép-

viseletében ünnepélyesen megemlékezzem igen t. Elnökünk közjegyzői működésének a folyó évi május hóban elért 25-ik évfordulójáról és 15 éves kamarai elnöki tisztségéről és öt mindannyiunk nevében üdvözljem.

Nekem is az a véleményem, hogy bizonyos hosszabb életszakasz megérése elsősorban egyéni szerencse, isteni ajándék, amely kegyelmet a kiválasztott alázatos szívvvel köszönhet meg. Az ilyen szerencsének ünneplését voltaképpen, legalább elméletileg csak azok fogadhatnák el, akik tehetségük és képességeiknek bizonyos kiemelkedő szintjén hasznos munkát végeztek és annak jogos bérét kapják pályatársaik elismerésében, minthogy egyébként az ilyen alkalom csak „sors bona, nihil aliud“.

Mi szerencsések vagyunk, hogy igen t. Elnökünk működésének kettős évfordulója nemcsak az eltöltött évek számában és nem pusztán kamarai állásában gyökerezik, de ünneplésünk szívünknek megnyilatkozását jelenti és elismerésünket azért a sok és fáradságos munkásságáért, amelynek verejtékét a kamarai életben és a közjegyzőség országos érdekeiért való tevékenységben hullatta el.

Igen t. Barátom, kérünk, hogy ezt az ünneplést és érdemeidnek elismerését sziveskedjél elfogadni és ezen alkalommal Magadat kamaránk egyértelmű akaratának alávetni, amely abból áll, hogy mi kamaránk nyilvánossága előtt fejezzük ki szerencsekívánatainkat közjegyzői működésed évfordulói alkalmából, hogy ezzel reávilágíthassunk a kamaránkhoz fűző kapcsolatra.

Mindenekelőtt megállapítom, hogy az a látszólagos ellentmondás amely abban jelentkezik, hogy aki a bírói és ügyészi díszes állásból lettél kartársunk, most Te vagy egyik előharcosa a közjegyzői gyakorlatot megkivánó kinevezési kvalifikációnak, — csak az általunk régen vallott annak az igazságnak tárgyilagos elismerése és bizonyossága, hogy a közjegyzői helyen működésnek individuális előfeltételei vannak ugyan, de ezeknek kifejtésére elengedhetetlen a közjegyzői gyakorlat.

Azután visszaemlékezem arra az 1907 évi kamarai jelölő ülésre, amelyben a megüresedett debreceni közjegyzői állásról tárgyaltunk. A pályázók egyike Te voltál, akkor a debreceni kir. ügyészség vezetője, akit már az 1905 évi nemzeti ellenállásban megmutatott sziklakemény jellembeli erősség ékesített, hogy inkább otthagytad magas állásodat, semhogy az alkotmánnyal — meggyőződésed szerint — ellenkező hivatalos cselekményben részes légy. Azt mondta kamaránk: „Dr. Galánffy János kir. ügyészt, — kamaránknak elvi

álláspontjánál fogva — nem jelölhattuk ugyan, de megállapítjuk, hogy örömmel látnánk kartársunkul.“

És, hogy ez a kinevezés mindenki megelégedésére megtörtént, az bizonyítja, hogy rövidesen, mint kamaránk tagja dolgoztál, majd az elnöki szék megüresedésével 1917 óta Téged ékesít annak díszé és Téged terhelnek súlyos kötelességei.

Közjegyzői munkásságodról elég annyit mondani, hogy sohasem viselted névlegesen állásodat, de tudásodnak és az igen rövid idő alatt teljesen elsajátított közjegyzői gyakorlatodnak erejével olyan közjegyzőséggé fejlesztetted, ahol az ügyfél megnyugvással találja meg a helyes útmutatást ügyének intézésében és ahol a közjegyzői tiszta etika feltétlenül uralkodik.

Sokkal nagyobb jelentőségű azonban a mi szempontunkból t. Barátom a Te kamarai elnöki működésed, amelyet immár 15 éve folytatsz példátlan áldozatkészséggel és kollégiális megértéssel. A mi kamaránk minden ügyet igazságosan és kartársainkat illetőleg a legnagyobb méltányossággal igyekezik elintézni és sohasem alkalmazza a törvény rendelkezéseit rideg merevséggel, még az itt-ott laza felfogást eláruló ügyekben sem. Megállapítom, hogy Te ennek a kollégiális, együttérző felfogásnak első ápolója és a lehetőség végső határáig kartársaidnak igaz védője és barátja vagy.

Kétségtelen azonban, hogy a hatóságot gyakorló testület és elnöke előforduló esetekben a közjegyzőség érdekének és az ügyvitel rendjének megóvása, esetleg helyreállítása céljából kényszerítve van a kollégialitást tág értelemben magyarázó felfogással ellentétesen intézkedni, amit aztán a kamara terhére itt-ott ridegségnek értelmeznek és barátságtalanságnak. A valóság az, hogy ezt a kényszerűséget lehetetlen elkerülni, ami elsősorban a Te terhed súlyát öregbíti, annak ellenére, hogy az elnöki tisztből folyó intézkedés látszatával bíró eljárás valósággal a közjegyzői autonómia gyakorlása, amelynek súlya az elnök és kamara terhére csak elfogultsággal írható.

Immár említettem áldozatkészségedet, amellyel idődet és munkásságodat a kamarai ügyeknek elintézésére fordítod az Ön-magadtól sokszor elvont pihenés helyett és akik Veled együtt dolgozunk, bámulattal látjuk kitartó és legsúlyosabb feladatokat megoldó energiádat. Ennek legfényesebb tanúsága a közjegyzői nyugdíjintézet megteremtése és ez a siker — karunknak saját érdekét felismerő áldozatkészsége alapján — majdnem kizárólagosan a Te szívós, minden lanyhaságot leküzdő fáradozásod eredménye,

amely magad és kartársaid családjainak szerény ellátását biztosítja. Legyen jutalmad ennek a nagy műnek kifejlődése, amelynek működését özvegyeink és árváink hálája kíséri.

Igen t. Barátom, ez az egyszerű megemlékezés szívből jövő érzésünk kifejezése, amellyel kifejezzük bizalmunkat elnöki működésed iránt és biztosítjuk közreműködésünket elnöki működésed elvégzésére.

Kamaránk tagjai nevében a következő határozati javaslatot terjesztem elő:

„A Debreceni kir. Közjegyzői Kamara a mai napon tartott rendes közgyűlésében örömmel emlékezik meg elnökének: Dr. Galánffy János-nak 25 éves közjegyzői működéséről, amelyet a folyó év május havában ért meg és 15 éves elnöki tisztségéről. — Az elsőért vele együtt hálával adózik az isteni gondviselésnek — elnöki működéséért pedig igaz köszönetét fejezi ki és ünnepélyes elismerését nyilvánítja a kamara ügyeinek vitelében és a közjegyzői kar országos érdekeinek előmozdításában kifejtett munkásságáért.“

Galánffy János dr. a spontán üdvözlést meleg szavakkal köszönte meg s megállapítani kívánja, hogy ha elnöki működésével sikereket ért el, azt elsősorban kartársai odaadó támogatásának köszönheti. A közgyűlés Kovách Elek dr. határozati javaslatát ezután egyhangú lelkesedéssel fogadta el.

A kamara évi működéséről szóló jelentést terjesztette ezután Örley Dénes dr. titkár elő s ebben mindenekelőtt arról emlékezett meg, hogy az elmúlt év folyamán a kamara területén Miskolc székhellyel egy új közjegyzői állást rendszeresítettek. A kamara területén való személyi változásokról referál ezután a jelentés. Ennek rendjén megemlékezik arról, hogy Bathó Kálmán dr. jászberényi kir. közjegyzőt Budafokra, Morvay Zsigmond dr. debreceni kir. közjegyzőt Ujpestre helyezték át.

Az elmúlt év folyamán a kamaránál 12 közjegyzőjelöltet jegyezték be és 10-et töröltek. A bejegyzett jelöltek összes száma 24, ezek közül helyettesi jogosultsággal bír 17.

Az 1930. és 1931. évi ügyforgalmi kimutatások összesítő adatait a következőkben közli:

	Bevezetések száma:	1930. évben	1931. évben
1. Ügykönyvbe	.	9650	9644
3. Óváskönyvbe	.	33061	40181
3. Kijő lajstromba	.	23988	25198

4. Birói megbizások könyvébe .	125	31
5. Másolatok hit. könyvébe .	7560	6354
6. Fordítások könyvébe .	603	296
7. Magán beadv. könyvébe .	2712	2379
Összesen:	77698	84083

Az összesítő kimutatás számszerűen emelkedést mutat ugyan, az érdemleges ügyekben azonban az 1931. évben az elmúlt évvel szemben a csökkenés 10.6%. A kjs lajstromba iktatott haláleset felvételek közül az elmúlt évben 12852-t küldtek be a hagyatéki bírósághoz, amelyekben eljárás nem indult meg s viszont a megindult 12346 ügyben 1257 volt ingyenes, vagyis az ügyek 10%-a.

A jelentés szerint a kamara általános statisztikája egyes közjegyzőknek már szinte elviselhetetlen helyzetét mutatja, vannak 32 egynéhány ügyszámmal dolgozó közjegyzők. Vannak, akiknek az elmúlt évben 51 óvása volt, van olyan közjegyző, akinek 136 hagyatékából 17 ingyenes volt. A hagyaték tárgyalási díjak általánosságban 6%-al estek vissza s ezen lecsökkent díjaknak 31%-a be nem folyt. Az óvasok számának emelkedését az elmúlt év gazdasági krízise indokolja s ez okból valószínű, hogy ebben az évben az óvasok terén már nagy visszaesés lesz. A birói megbizások csökkenése már a 75%-ot felülmúlja, aminek magyarázata különben az, hogy a csőd eljárás ritkább esetekben indul meg s a hitelezők inkább a kényszeregyezségi eljárást folytatják le, másrészt pedig az is, hogy ingatlan árverési megbizásokat a bíróság inkább a végrehajtóknak adja. Ezeknek a szomorú adatoknak ellenére sem indokolt, hogy a magyar közjegyzői kar, amely a társadalmi rend oszlopa volt és továbbra is annak kell maradnia, reményét és türelmét veszítve, a roskadását jelentő számok miatt kétségbe essék. Ellenben kitartó, türelmes és hívő munkával kell munkálnia a jobb jövőt.

A kamaránál az elmúlt évben 874 ügydarabot iktattak, amelyek mind elintéztést nyertek. Közgyűlést egyet, kamarai ülést 12 tartottak. Közjegyző és helyettes ellen 11 panaszt adtak be, amelyek közül a kamara saját hatáskörében 9-et intézett el és 2-t tett át a fegyelmi bírósághoz.

A jelentés sajnálattal emlékezik meg ezután arról, hogy a törvényszéki elnökök járásbirósági vizsgálatát újabb intézkedések beszüntették, ennek következtében a közjegyzőkre nézve elveszett az az előny, hogy a hagyatéki bíró és a közjegyző között esetleg fel-

merülő nézeteltérések kiküszöbölésére a törvényszéki elnök segítségét nyújthatott. Kárát vallja a közjegyzőség ennek az intézkedésnek azért is, mivel az esetleges támadások esetén egy magas tisztelet betöltő bíró pártatlan jelentése informálhatja a legfőbb felügyeleti hatóságot arról, hogy a közjegyzők kötelességeiket miként teljesítik.

Az elmúlt év törvényalkotásai közül a közjegyzőket közelebb-ről érdeklik az 1931 évi 8, 18 és 22 törvénycikk. A 8 t. c. a földteherrendezés előmozdítására vonatkozó intézkedésekről, a 18. t. c. a házadó alá eső ingatlanok törvényszerű legkisebb értékének leszállításáról, a 22 t. c. pedig a magánjogi törvénykönyv előkészítésére egy külön bizottság létesítéséről szól. Megemlékezik a jelentés a 5610/1931 M. E. számú rendeletről, amely a bank kamatlábat a pénzüzetek különböző kategóriája szerint állapítja meg. Hogy ez a megállapítás kijátszható ne legyen a fővárosi visszleszámitoló intézetek javarésze megköveteli, hogy a vidéki bankok váltóit hozzájuk telepítsék. Ennek következménye az, hogy legalább is a nagyobb értékű váltók a fővárosba telepítve, ott óvatoltatnak. Az 5100/1931 M. E. számú rendelet közismert kártételeit s ezzel kapcsolatosan a kamara előterjesztésében foglaltakat ismerteti a jelentés, sajnálattal állapítván meg, hogy az összes érdekelt egybehangzó tiltakozása és előterjesztései ellenére sem történt mindezideig semmi intézkedés a rendelet tökéletesen elhibázott és sérelmes intézkedéseinek hatálytalanságára. A váltójog nemzetközi rendezése tárgyában az igazságügyminiszter felhívására a kamara is véleményes jelentést adott, a melyet Kovách Elek dr. kamarai alelnök szerkesztett.

A jegyzői magánmunkálatok kérdésének további bolygatását a kamara a jelentés szerint sürgősnek találja, mivel ezt a feladatot a közlöny átvette s majd minden számban gyakorlati esetekkel illusztrálja azt az állítását, hogy a jegyzők okiratolási tevékenysége milyen romboló hatással van az ügyletek s azokon keresztül az igazságszolgáltatás biztonságára.

A tartalmas és értékes kamarai jelentést több felszólalás után elfogadták s hasonlóan az elnöktől előterjesztett múlt évi pénztári zárszámadást, az 1932 évi költségvetést és mérleget is.

Elnöki bejelentés szerint a kamara tiszti karának és választmányának megbizása lejárván, az új választásokat a közgyűlés a következő eredménnyel foganatosította: elnök Galánffy János dr., kamarai rendes tagok: Kovách Elek dr., Kovaliczky Elek dr., Örley Dénes dr., Buday Gyula dr., kamarai póttagok: Ujvárosy Lajos dr.,

Kaprinay Endre dr., számvizsgálóbizottsági tagok: Csongvay Géza dr., Békéssy Jenő dr., Schreiber Miklós dr.

A választásokkal a közgyűlés tárgysorozata kimerült s az elnök megköszönve a közgyűlés ismételteln megnyilvánult bizalmát, azt berekesztette.

II.

A pécsi királyi közjegyzői kamara 1932. évi rendes közgyűlését Pécsen ez évi szeptember hó 8. napján tartotta meg. A közgyűlést *Madarász* István dr. kamarai elnök, felsőházi tag vezette s azon megjelentek: Angyal Béla dr., Barna Lajos dr., Berzsényi László dr., Csányi László dr., Csemesz Dénes dr., Guth János dr., Hanny Andor dr., Hennyey László dr., Iváncsi István dr., Kasza Sándor dr., Káldy Gyula dr., Kraus Győző dr., Mártonffy Bogdán dr., Májay Dezső dr., Mike Imre dr., Nozdrovitzky Ferenc dr., Örley György dr., Pálffy Gyula dr., Samassa János dr. kir. közjegyzők, Ádám Sándor dr., Debreczeni Dezső dr., Fitos Jenő dr., Kasza László dr., Siklóssy Tamás dr. kir. közjegyző helyettesek.

Madarász István dr. elnöki megnyitójában meleg szavakkal parentálta el *Rusa* Ernő dr. volt szigetvári kir. közjegyzőt, aki a pécsi kamarának hosszú éveken át választmányi tagja volt s aki a közjegyzői kar közérdekű ügyeiben is tevékeny munkásságot fejtett ki. Üdvözölte aztán az elnök Pálffy Gyula dr.-t Szigetvárra való áthelyezése, Onody Gábor dr.-t pedig pécsváradi kir. közjegyzővé történt kinevezése alkalmával. Az elnöki megnyitó foglalkozott ezt követően az igazságügyminiszter 15262/1931. számú rendeletével, amely az örökösödési eljárásban felszámítható közjegyzői díjak újból való szabályozása kérdésében kér véleményt a kamarától, továbbá a zugirászat erélyesebb üldözése érdekében beterjesztett törvényjavaslattal.

Az élénk tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után a kamara 1931. évi működéséről szóló jelentését *Pálffy* Gyula dr. kamarai titkár terjesztette elő. Az alapos gonddal egybeállított titkári jelentés bevezető része a következő:

„A múlt, 1931. évi titkári jelentésemet ezekkel a szavakkal kezdettem: „Az 1930. évi szeptember 8. napjáig terjedő kamarai év a közjegyzői karnak a nehéz megpróbáltatások kezdetének éve volt. A mai nappal végződött kamarai évben a megpróbáltatások folytatódtak.“ Ma már, ha a helyzetet a tényeknek megfelelőleg kívánom jellemezni, csakis azzal kezdhetem jelentésemet, hogy a közjegyzői karnak az 1929. évben megkezdődött s az 1930. évben fokozott mértékben folytatódott megpróbáltatása az 1931/1932.

kamarai évben elérte csúcspontját. Ebben az évben már nem a kar megpróbáltatásáról, hanem anyagi romlásáról kell megemlékezni. Azt, hogy a most elmúlt kamarai év volt a kar megpróbáltatásának csúcspontja, nem az optimizmus diktálta, hanem a helyzet alapos ismerete. Ugyanis ma már ott tartunk, hogy ha a helyzetben javulás nem áll be, a most kezdődő kamarai évben féltő, hogy bekövetkezik a közjegyzői kar teljes eladósodása s ennek folyományaként munkaképtelensége. Mindezt nem a feketénlátás mondatja, hanem a számok megdönthetetlen igazsága. Mielőtt ezeket a számadatokat feltárnám, visszapillantást kívánok vetni a közjegyzői intézmény megalkotásától máig eltelt időre, hogy reámutathassak mindazon okokra, amelyek intézményünket kéréletlen következetességgel egy folyton lefelé ivelő pályán a mai helyzetbe sodorták.

Az 1874. évi XXXV. törvénycikk megalkotása után úgy lépett a közjegyzői intézmény a magyar jogéletbe, mint egy szép reményekre jogosító, nagy jövőjű ifjú, akinek meg van az erkölcsi, tudásbeli s anyagi alapja ahhoz, hogy az életben fejlődjék, erősödjék, érvényesüljön s a jogélet terén a köz érdekében betöltse azt a tatóngó ürt, amit a hiteles helyek megszünte a közokiratolás, a közhitelű tanúsítás a jogbiztonság terén okozott. Jóllehet a törvény igen szűk korlátok közé szorította a kir. közjegyző kizárólagos okiratolási jogosultságát és tanúsítási körét, mégis azzal, hogy a hagyatéki ügyek tárgyalását nagy részben a kir. közjegyző, mint birói megbízottak hatáskörébe utalta, ezzel megteremtette azt az anyagi bázist, amelyen a közjegyzői intézmény szilárdan megállhatott s amely anyagi függetlenségét is biztosítani látszott. Ez időben a törvényhozónak ép úgy, mint a jogászközönségnek az volt a meggyőződése, hogy ha az újonnan megalkotott intézmény az életben beválk, úgy hatásköre lényegesen tágulni fog az alaptörvény bekövetkező novelláris módosítása folytán. Ezt a novelláris módosítást hozta meg az 1886. évi VII. t.-c. 20—23. §-a, amelyek közül a 20. §. általánosan sorolja fel, hogy mire terjed ki a kir. közjegyző hatásköre, a 21—23-ig terjedő szakaszok pedig taxative sorolják fel, hogy mely esetekben történhetik az okirattal való bizonyítás kizárólagosan közjegyzői okirattal, — mely esetben kívántatik a jogügylet érvényességéhez közjegyzői okirat, végül a 30. §, amely az örökösödési ügyekben a tárgyalások vezetését kizárólag a kir. közjegyző hatáskörébe utalja. Ez a novella nagy csalódást okozott, mert noha az intézmény bevált s a kir. köz-

jegyzők működése a jogbiztonság megteremtését ígérte, a kizárólagos közjegyzői okiratolást nem terjesztette ki eléggé a családon belüli vagyónátruházásokra, valamint a gyámoltak és gondnokoltak okirataira, amely kiterjesztés pedig a minimális követelménynek tekinthető úgy a telekkönyvek megbízhatósága, mint a megelőző jogszolgáltatás eredményessége és a jogbiztonság szempontjából.

Az 1886. évi VII. t.-c. megalkotása óta a közjegyzők hatáskörének tágítása, a közjegyzői intézmény további kiépítése terén mi sem történt. Ugyanis az 1930. évi XXXIV. t.-c.-nek a közjegyzői kart érintő határozatai e téren anyagi szempontból, de jogi szempontból is fejlődést egyáltalán nem jelentenek. 1886. óta tehát az intézmény fejlődésében beállott a stagnáció, már pedig kétségtelen, hogy a fejlődés az élet, a stagnáció pedig a hanyatlás kezdete. Sőt az is kétségtelen, hogy a fejlődő, változó élettel oly szoros kapcsolatban állott intézménynél, mint a kir. közjegyzői intézmény, a stagnáció már maga visszafejlődést jelent a haladó korral, a jogviszonyokkal szemben. Ehhez járult a köztudatba vetett, az a felületes szemléletre tetszetős jelszó, hogy lehetőleg minden járásbiróság székhelyén közjegyzői állás szervezendő, hogy így közelebb kerüljön a jogbiztonságot keresőkhöz. Ez a felfogás dacára annak, hogy nem számol a közjegyzők függetlenségét egyedül biztosító, megfelelő kereseti lehetőséggel, mindaddig nem látszott intézményünkre veszélyesnek, amíg rövidesen meg nem indult az újabb és újabb járásbiróságok s ezzel egyidejűleg az újabb közjegyzői állások szervezése. Ezen időponttal kezdődik a közjegyzői intézmény stagnációját felváltó hanyatlás, amit folyton fokozott a már meglevő közjegyzőségek megosztása, újabb közjegyzői állások rendszeresítése, tekintet nélkül a szerzett jogokra, a közjegyzői megélhetésre, de tekintet nélkül a közérdekre is! Gyorsította a hanyatlást az utóbbi években folytonosan fokozódó gazdasági válság s az ezzel kapcsolatos, mind mohóbbá váló áldatlan és kihatásában megmérhetetlenül káros működése a községi jegyzői karnak az okiratolás terén, — és a felburjánzott hivatalos zugirászat. Sajnos, e téren javulás be nem következett, hanem maradt minden reménytelenül a régiben.“

A jelentés további részében foglalkozik a kamara területén működő közjegyzők létszámában és személyében bekövetkezett változásokkal s megemlékezik arról, hogy az elmúlt év folyamán a kinevezések terén a közjegyző helyettesek arányszáma az ügyvédekkel szemben valamelyes javulást tüntetett fel, az arány

azonban még mindig nem megfelelő, ilyen minimális arányszámnak tekinti a jelentés 1:4-t a közjegyzőhelyettesek javára. A kamara összesen 19 közjegyző jelöltet tart nyilván, akik közül nyolcnak van helyettesi jogosítványa. Az elmúlt év folyamán a helyettesi jogosultsággal bíró jelöltek közül hármat, nem helyettes jelöltet pedig egyet töröltek a névjegyzékből.

A kamara területén működő közjegyzők 1930. és 1931. évi tevékenységi és ügyforgalmi kimutatásainak összesített adatait a jelentés a következőkben közli:

	Bevezetések száma:	1930	és	1931 évben
Az ügykönyvbe		6774		6805
Az óvások könyvébe		17580		25875
Az örökösödési ügyek lajstromába		20393		21486
A bírói megbízások könyvébe		13		42
A másolatok és keresk. könyvkivonatok hitelesítési jegyzékébe		4522		4363
Fordítások könyvébe		234		154
Magánbeadványok könyvébe		2173		1826
	Az összes bevezetések száma	51689		60551

Ezekre az adatokra vonatkozólag megállapítja a jelentés, hogy az 1931. év eredménye csak látszólag jobb az elmúlt év eredményénél. A közjegyzői kar tulajdonképpen hivatásának ugyanis az okiratolást és közhitelű tanusítást tartja a jelentés, úgyhogy normális viszonyok között a közjegyzőnek e téren kifejtett ténykedésének kell a jövedelem legnagyobb részét szolgáltatnia. E téren azonban a közjegyzői tevékenység állandó hanyatlást mutat. 1929-ben az előző évvel szemben az okiratolás terén a csökkenés 8.44%, az 1930. évben 10.88%, 1931. évben pedig már 15% volt, úgy hogy három év alatt a csökkenés összesen 34.52%-ot tett ki.

A folytonosan rosszabbodó helyzet okát a jelentés szerint nem lehet a közjegyzői karban keresni, mivel az a nehéz időkben is mindig megőrizte és megőrzi ma is erkölcsi integritását s lelkiismeretesen teljesítette a múltban és teljesíti ma is hivatalos kötelességeit. Az okot nem látja a jelentés kizárólag a gazdasági helyzet leromlásában, jelentős hatást tulajdonít azonban a jegyzői magánmunkálatok és a zugirászat egyéb fajai féktelen felburjánzásának. További okként állapítja meg a jelentés azt a körülményt, hogy a közjegyzői intézmény egészséges irányú fejlesztése körül fennállása óta érdemleges intézkedés nem történt.

A jelentés szerint a mai áldatlan helyzet kizárólag új, a mai kornak és lüktető életnek megfelelő közjegyzői rendtartás alkotásával, illetve a közjegyző kizárólagos okiratolási hatáskörének

kiterjesztésével, a jegyzői magánmunkálatok megszüntetésével, a zugirászat lehetetlenné tételével oldható meg, különösen pedig azon terület kiterjesztése által, amelyen az okirattal való bizonyítás kizárólag csak közjegyzői okirattal történhetik.

A fent közölt kimutatás szerint az 1931. évben örökösödési ügyek lajstromába 21486 bejegyzés volt. Ebből eljárás nélkül véget ért 10861, az eljárást lefolytatták 10625 ügyben, vagyis az összes bejegyzések 49%-ában.

Ebből a 10625 hagyatéki ügyből ingyenes volt 10·79%, 200—400 pengő értékű 19%, 400—1200 pengőig terjedő értékű 28·6%, 1200—6000 pengőig terjedő értékű 29·5%, 6000—12000 pengőig terjedő értékű 9%, 12000—24000 pengőig terjedő értékű 2·4%, 24000 pengőn felüli értékű 0·65%.

A kimutatásból kitűnően 10861 ügyet kezeltek a kamara tagjai minden ellenszolgáltatás nélkül, ezen felül a 10625 érdemleges hagyatéki ügyből 10·79%-ot szintén ingyenesen tárgyaltak le. Ezek a tények bizonyítják, hogy az örökösödési eljárás novelláris módosítása, eltekintve a sokkal több munkától, a közjegyzők részére olyan regie többletet jelent, amely a jövedelem emelkedéssel távolról sem áll arányban.

A kamara az elmúlt évben 579 ügydarabot iktatott s ezek mind elintéztést nyertek. Közgyűlést egyet, kamarai ülést pedig 27-et tartottak. 15 közjegyző ellen adtak be panaszt, amelyből 12 elintéztést nyert, a többi még folyamatban van.

Megemlékezik ezután a jelentés arról, hogy a kamara az 5100/1931. M. E. számú rendelet méltánytalan és igazságtalan rendelkezéseivel ismételtén is foglalkozott, annak sérelmes és antiszociális intézkedéseit a kamara elnöke a felsőházban is szóvá tette, sajnálatosan nélkülözi azonban a közönség a sérelmes rendelet módosítása kérdésében a megfelelő kormányzati intézkedést.

A 15262/1931. számú rendeletben foglalt felhívásra a kamara is véleményes jelentést terjesztett fel az igazságügyminiszterhez, amelyben a díjszabásnak a közjegyzők hátrányára leendő módosításával szemben állást foglal s a közjegyzői díjszabás bármily módosítását a legnagyobb mértékben időszerűtlennek tartja. A kettős díjszabás gondolata nem helyes, keresztülvitele nehézségekkel jár, ennek megvalósítását tehát a kamara mellőzni kéri. Az irásdíjakra vonatkozólag a kamara tagjaitól adatokat gyűjtött s ezek szerint a területén működő közjegyzők átlagos jövedelme a hagyatéki ügyekben felmerült irásdíjából 1931. évben 1980 pengő volt. Az osztály-

kivonatokat készítő gyakorlott munkaerő havi fizetését átlag 120 pengőben számítva, az egy évi fizetés összege 1440 pengő. Ennek levonása után marad tehát még 540 pengő, amit azonban teljesen felemészt az alkalmazott után fizetendő O. T. I. járulék, adó, az írógép amortizációs összege, karbantartás díja, az elhasznált, papír, gépszalag és másolópapír ára. Ekként tehát az irásdíjából bevett összeget a közjegyző legjobb esetben is teljesen a kapcsolatos kiadásokra fordítja, úgy, hogy abból a közjegyzőnek haszna nincs, sőt inkább a fenti adatok szerint valószínűbb az irásdíjakra való ráfizetés. Ellenzi a kamara a 24. §. utolsó bekezdésének hatályon kívül helyezését is, mert a díjrendelet csupán az átlagos munkával járó díjtételeket állapítja meg, mivel szemben teljes mértékben indokolt, hogy a nagy és felelősségteljes többlet munkáért a közjegyző a felszámítható pótdíjban kárpótlást kapjon.

A nyugdíjjárulék tekintetében hivatkozik a jelentés arra, hogy a nyugdíjintézetnek magas összegű tartalék alapra szüksége nincs s így a nagy terhet jelentő havi 50 pengős járulék összeg leszállítható volna havi 30 pengőre, ami a jelentés szerint egyrészt biztosítaná a nyugdíj szükséglet fedezését, másrészt megfelelő tartalékalap létesítését is lehetővé tenné. A járulék leszállítás kérdésében a kamara indokoltnak találja újabb előterjesztéssel fordulni az igazságügyminisztériumhoz, tekintettel arra, hogy a folyton romló gazdasági viszonyok következtében a járulék hátrálék is egyre növekszik.

„Mai közgyűlésünk — a jelentés befejező része szerint — egy igen fontos vonatkozásban jubiláris gyűlés. Ma van ugyanis 25 esztendeje annak, hogy Madarász István dr. kartársunkat az akkori kamarai közgyűlés első ízben elnökké választotta. 25 év nagy idő, egy valószínű korszak az ember arasznyi életében, 25 év alatt a csecsemőből férfi, a férfiből meglett ember, ebből agg lesz. 25 év alatt elporlad a gyengébb fajta kő, elpusztítja a rozsa a szívós acélt, csak azzal nem bír, arany. 25 év kifejleszti a karaktert és további 25 év rozsdája sok ami esetben átalakítja, megváltoztatja, értéktelenné teszi azt s itt is csak az marad változatlan, ami nemes, ami arany. 25 évvel ezelőtt megmértett Madarász István dr. a kari bizalom precíziós mérlegén és súlyosnak találtatott, mint az arany s az elmúlt idők minden évében ismételt mérés változatlan, szinaranynak találta őt. Engedtessék meg nekem, mint kamarám szerény krónikásának, hogy leszögezzem ennek a 25-ször ismételt megmértetésnek rezulátumát. Mint ember, született úr és gavallér a szó és fogalom

legnemesebb értelmében. Lebilincselő, mindenkit az első pillanatban megejtő közvetlen modor, jóindulat, jóakarát, szerénység. Azon kevesek közé tartozik, akiknek életelve: mindenkit jónak és korrektnek tartani mindaddig, míg az ellenkezője be nem bizonyul. Mint kir. közjegyző, kiválóan képzett elméleti és tökéletes gyakorlati jogász, aki előtt a törvény rendelkezése olyan feltétlenül teljesítendő, mint a jó katonánál a felsőség parancsa. Munkájában a feltétlen kötelességtudás és az egészséges szociális érzék vezérli. Mint kamarai elnök fáradhatatlan munkás, a kari ethika szigorú őre, kartársainak megértőszívű támogatója és a kar jogos érdekeinek erőskező, nagyrabecsült harcosa. Röviden Ő a prototipusa annak a tökéletes kir. közjegyzőnek, amely az 1874-ik évi XXXV. t. c. megalkotásakor a törvényhozó tudatában ideálként élt. Ilyennek ismerte meg őt nemcsak közvetlen környezete és kamarájának tagjai, hanem hazánk egész közjegyzői kara, aminek méltó kifejezést adott azzal a tényével, hogy őt a kar részéről elérhető legnagyobb kitüntetésben részesítette, mikor a magyar közjegyzőség első képviselőjeként az országgyűlés felsőházába küldte. Ilyennek ismerte meg őt az államfő és a kormányhatalom, mikor érdemei legmagasabb elismeréseként neki a kormányfőtanácsosi címet adományozta. Mi, akik szerencsések vagyunk, hogy hozzá legközelebb állva legjobban megismerhettük, tudatában vagyunk annak, hogy mindezen megértést és megbecsülést jelentő kitüntetéseknel jobban esik nemes szívének az a kollégiális és baráti ragaszkodás, szeretet és hála, ami szüntelen feléje árad a kamarájának tagjai szívéből. Ezen érzésektől eltelve fordulunk hozzá azzal a kéréssel, hogy a közjegyzői kar és kamarájának érdekeit továbbra is úgy képviselje a szívében, mint az elmúlt 25 év alatt és tartson meg bennünket továbbra is abban az igaz szeretetben, amiben eddig részünk volt. Az egek Urát pedig őszinte szívvel kérjük, hogy Őt, akit annyi hősiességgel megtartott és súlyos csapás után is erejének és képességeinek teljességében máig megtartott, tartsa meg továbbra is karunk büszkeségének, kamaránk díszének és kartársai aranyszívű szeretett jóbarátjának, ad multos annos!

Madarász István dr. elnök a jelentés befejező része nyomán őt ért váratlan ünnepeltetést hálás szavakkal köszönte meg. A közgyűlés ezután Kasza Sándor dr. indítványára a nagy gonddal és lelkiismeretességgel egybeállított titkári jelentésért elismerését fejezte ki.

Az elnök bejelentette ezután, hogy a rendes közgyűlés fontos tárgya az igazságügyminiszter 15434/1932 számú rendelete, amelyben a zugirászat erélyesebb üldözése tárgyában készített törvényjavaslatra vonatkozólag véleményt kér. A titkár felolvasta ezután a kamarának erre vonatkozó, alább szószerint következő véleményes jelentését.

„A pécsi kir. közjegyzői kamara mai napon tartott rendes évi közgyűlésén beható megvitatás tárgyává tette a Nagyméltóságod által a „zugirászat“-ról készített 15434/1932 szám alatt észrevételezés céljából megküldött törvényjavaslat tervezetét. Örömmel üdvözli a kamara ezt a tervezetet, mert a jogbiztonság megteremtése érdekében készült, — de mert az arra vezető úton fél lépésnek tartja, kérve kéri Nagyméltóságodat, hogy alábbi észrevételeit megfontolás tárgyává tenni és javaslatait a tervezet megfelelő pótlása és kiegészítése után megvalósítani szives legyen. Fél lépésnek látja a kamara a tervezetet azért, mert a zugirászatnak, ezek között nem utolsó helyen az ingatlanforgalmi ügynököknek is a telekkönyvek megbízhatóságát meggyengítő, pergyártó és erkölcspusztító, a családi élet tisztaságát pedig leromboló működésének megszüntetésére és továbbra lehetetlenné tételére nem tartalmaz megfelelő rendelkezést. A közgyűlés ugyanis elsősorban azokkal az okokkal foglalkozik, amelyek a zugirászat letörését nagy állami érdekként elkerülhetetlen szükségé teszik. Ezen okok között mindenekelőtt az ingatlanforgalmi ügynökök okiratszerkesztő tevékenysége jelentkezik, mert a jogbiztonság és a hitel élet jogalapja az, hogy a telekkönyvi állapot a tényleges állapotnak mindenkor és mindenben megfeleljen és az abban foglalt bejegyzések a valóságnak megfelelő adatok alapján eszközöltesse. Már pedig tapasztalatból tudjuk, hogy a zugirászat által kellő hozzáértés nélkül készített okiratoknak nagy százaléka eredeti érvénytelenségben szenved s így az azok alapján eszközölt bejegyzések is érvénytelenek és sokszor képezik utóbb pereskedések tárgyát s nem egyszer az érdekelt felek súlyos anyagi károsodását okozzák. (ilyen esetek a felek közötti házassági viszonyoknak, a jogszerző felek kiskorúságának elhallgatása stb.) Ma már sok esetben s különösen városokban a komplikáltabb jogviszonyok folytán a pontos, megbízható telekkönyvi szemle, nemcsak a telekkönyvi rendtartás alapos ismeretét tételezi fel, hanem az ezzel összefüggő újabb törvényekben való teljes jártasságot is megkívánja. Például említhető csak a többek között az 1927 évi XXXV t. c. a jelzálogjogról és abban vonatkozó rendeleteknek a jelzálog

alapítása, a jelzálog adóslevél, keretbiztosítéki jelzálogjog megszerzése, megszűnése, ranghely biztosítás, ranghely feljegyzés, stb.-re vonatkozó különböző rendelkezések, amelyeknek ismerete egy szakember tudását próbára teszi. Vajjon ezen nagy körültekintést, utánjárást és jogi tudást, valamint törvényismeretet igénylő munka várható e jogtudással egyáltalán nem bíró, de még jogérzéssel sem rendelkező ingatlanforgalmi ügynöktől, vagy zugirásztól? De a zugirászat nem is törődik az ügy következményeivel, hisz például az ingatlanforgalmi ügynök főcélja az általa közvetített adásvételi vagy egyéb ügylet létrejötte, ezért nem csak tudatlanságból, de az ügyletnek érdekében álló létrejötte céljából is nem világosítja fel a feleket az ügyletből folyó jogi következményekről s ezzel nagyon sokszor a felek károsodását okozza.

A földbirtok helyesebb megosztását szabályozó rendelkezésekről szóló 1920 évi XXXVI t. c. 97 §-ának 3-ik pontja azt mondja ki, hogy az ingatlanok forgalmának közvetítésével, vagy ingatlan adásvételével üzletszerűen csak az foglalkozhatik, akinek erre az OFB. engedélyt ad. A törvény tehát csak az ingatlanok forgalmának közvetítéséről és az ingatlanok adásvételéről szól és csupán a törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 60.000/1921 f. m. rendelet szól, már adásvételi szerződések kötlevelek s megbízások s más hasonló okiratok szerkesztéséről, sőt olyan munkákról, amelyeket az engedményesek használni kötelesek. A rendelet tehát — kiterjesztve a törvényben foglaltakat, — feljogosítja az ingatlanforgalmi ügynököket szerződések és okiratok kiállítására s így a teljes jogi képzettséget nélkülöző ingatlanforgalmi ügynököket egyenesen feljogosítja szerződések és okiratok kiállítására s így jogot ad az okirat megszerkesztésére, telekkönyvi beadványok készítésére, vagyis nyíltan kimondva zugirászkodásra.

A telekkönyvnek megbízhatóvá tételénél nem kisebb állami érdek a családi élet tisztaságának megteremtése. A kamara annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a jogrend, ebből kifolyólag a jogbiztonság megteremtésének, fenntartásának és fejlesztésének első alapfeltétele a közélet tisztasága, melynek kiindulása a családi életben a család vagyoni helyzetének rendezettségében keresendő. Ezt meg kell teremteni mindenképp! Mindaddig, amíg a család jogviszonyainak rendezésébe a minden jogi tudást nélkülöző, önzetlenül dolgozni nem is képes zugirászok beleszólnak úgy, hogy az annak feltételeit képező megállapodásokat ők is okiratolhatják, addig a család nyugalma s ebből kifolyólag életének tisztasága be

nem következhetik. Amíg a családfő házába betelepült családtag talál olyan zugirászt, aki busás megfizetés ellenében vállalkozik arra, hogy élemedett, tisztán már nem is látó és kellő akaratelhatározási képességgel nem is bíró, sőt saját érdekeit már megvédeni képtelen családfőt a betelepült családtag ígéreteinek hangoztatásával és kiszínezésével reáveszi arra, hogy vagyont a többi családtagok megkárosításával ennek az ígéretekkel nem fukarkodó családtagnak adja át, amíg az ehhez szükséges okiratokat zugirász készítheti, aki tudatlanságából és önző haszonleséséből kifolyólag rossz, a civódás és a perlekedésre anyagot szolgáltató okiratokat készít, addig a család nyugalmaról, ebből kifolyó élettisztaságáról beszélni nem lehet. A felmenők, lemenők és testvérek közötti jogviszony önzetlen szakértelemmel rendezése biztosíthatja a család nyugalma s teremtheti meg ezeknek folyamányaként életének tisztaságát. Erről a térről tehát a zugirászatot le kell szorítani. Ennél nagyobb állami érdek talán nincs is. A mindennapi életből, a kezünkön szinte naponként megforduló esetekből tudjuk, hogy mily nehéz, önzetlen, minden jogi következménnyel számolni tudó munka szükséges ahhoz, hogy a családtagok egymás ellen törő kapzsiságának megfékezésével, a nyugalmat biztosító igazságos alapra álljanak, ezért bizton állíthatjuk, hogy a család nyugalma megteremtésére alapot nyújtó okirat megszerkesztéséhez jogi képzettséggel, tudással, etikai alappal bíró, önző mellétekintetek által nem vezethető szakemberre van szükség. De ugyanilyenre van szükség a gyámság és gondnokság alatt álló személy jogviszonyait szabályozó okiratolásnál is, mert a jogbiztonságnak s nem utolsó sorban a gyámhatóság és bíróság munkája megkönnyítésének elengedhetetlen feltétele ez.

A hozzá nem értő, jogtudást s magasabbrendű közéleti felfogást nélkülöző zugirászok okiratai nemcsak helyrehozhatatlan kárt, de rengeteg munkatöbbletet, adminisztratív költségtöbbletet és az érdekeltek gyakori meghallgatásával járó munka és kereset mulasztást eredményeznek — hiszen éppen a jogi tartalmat nélkülöző úgynevezett szerződési feltételek teszik elkerülhetetlenül szükségessé azt, hogy a lelkiismeretesen dolgozó gyámhatóság a tényállást pontosabban felderíteni, néha többszöri vizsgálatot elrendelni, a szerződés feltételének módosítását, kiegészítését követelni, pótló okiratoknak kiállítását elrendelni, sőt sok esetben a jóváhagyást teljesen megtagadni is kénytelen. Mindezek a sok káros hatás mellett azt is eredményezik, hogy az okiratoknak jóváhagyás végett való bemutatása s a hozandó gyámhatósági

véghatározat között a tapasztalat szerint hosszú hónapok, néha évek telnek el, amely körülmény még a szerződés jóváhagyása esetében is érzékenyen sújtja a szerződő feleket, de ettől eltekintve nagymértékű jogbizonytalanságot is szül, mert a jóváhagyásra szoruló szerződés alapján sok esetben, — ismét a keresni akaró zugirász rábeszélésére, — további okiratok készülnek, amelyeknek sorsa az alapokirattól függ s amelyek valósággal a levegőben lógnak a gyámhatóság véghatározatáig. A jóváhagyás megtagadása, de sok esetben már a szerződési feltételek módosítása is aztán teljes zavart teremt, mert a függő szerződések a gyakorlati életben már megvalósítottak, birtoklások kezdődtek stb. s végül is az eredeti állapot visszaállításának kényszerűsége áll be, ez pedig a legtöbb esetben csak perrel, sok esetben zavaros számadási perrel vihető keresztül.

A szakértő jogász, felelőssége tudatában, mindezt preventive kiküszöbölő és tiszta helyzetet teremt. Ezzel kapcsolatban reá kell mutatnunk arra a jogállamhoz nem méltó helyzetre is, hogy a gyámhatóság által sok esetben elrendelt vizsgálatot éppen azon hatóság teljesíti, amelynek tagjai a jóváhagyásra szorult okiratot szerkesztették. Hogy ez milyen morális nonsens, azt bővebben indokolni felesleges. Mindezek okiratolására szakemberekre van tehát szükség s erre van hivatva elsősorban a királyi közjegyző s képezi nemes feladatát az ügyvédi karnak is.

A fentebb vázolt lehetetlen állapotok megszüntetése éppen a zugirásatról készülő törvényjavaslat anyagát volna hivatva képezni, ezért a pécsi kir. közjegyzői kamara a neki észrevételezésre leküldött törvényjavaslatra kijelenti, hogy azt életbevágóan szükségesnek tartja ugyan, de csakis azon módosítással és kiegészítéssel, hogy az I. §. 1-ik bekezdése helyett és harmadik bekezdéseként, valamint a II. 4. §. 2-ik bekezdése helyett következő rendelkezések vétessenek be a tervezetbe:

Az I. §. 2-ik bekezdése helyett: „Telekkönyvi bejegyzések elrendeléséhez, — törlés kivételével, — még az is szükséges, hogy a bekebelezés alapjául szolgáló okiratokat, a törvényhozási joggal felruházott, vagy megyei városok területén bárcsak részben is fekvő ingatlanoknál feltétlenül és minden esetben, az egyéb helyütt fekvő ingatlanokra vonatkozó okiratokat pedig az esetben, ha a fel és lemenők, valamint testvérek, nemkülönben gyámság és gondnokság alatt álló személyek közötti jogviszonyt szabályoz, valamint ha 1000 pengő értéket felülhaladó ingatlanra vonatkozik,

kir. közjegyző, vagy kamarailag bejegyzett ügyvéd készítse, ez írja is alá e minőségben s az ilyen okirat alapján készült telekkönyvi beadványt az ezen okirat készítésére jogosult személy ellenjegyezze.“

3. pont.: „Fegyelmi vétséget követ el és megfelelőleg büntetendő az a kir. közjegyző vagy ügyvéd, aki ezen rendelkezést oly módon játsza ki, hogy az okiratolásra nem jogosult személy által készített okiratot, vagy annak alapján készített telekkönyvi beadványokat aláírásával, vagy ellenjegyzésével látja el s ily módon telekkönyvi bejegyzés alapjául elfogadhatóvá teszi.“

A II. 4. §. 2-ik bekezdése helyett: „Ugyanigy büntetendő az, ki szóval, írásban, vagy sajtóközleményben, vagy bármi más módon magáról azt a látszatot törekszik kelteni, hogy az ügyvédség gyakorlására, vagy okiratoknak, avagy telekkönyvi beadványoknak készítésére jogosult.“

Azon meggyőződésben is, hogy ezen módosítás és kiegészítés a bíróságok munkaanyagának apasztását is nagy mértékben elősegíti, nemcsak azért, mert a jól, jogtudással szerkesztett okirat a birói ítéletre megbízható alapot nyújt, hanem mert legtöbb esetben felesleges és sokszor időt rabló és költségeket szaporító, — a tapasztalat szerint nem is megbízható, — tanukihallgatásokat feleslegessé teszi s ez okból nemcsak a pécsi kir. közjegyzői kamarának, hanem az egész közjegyzői karnak, sőt bizvást mondhatjuk, a birói és országos ügyvédi karnak is óhajtása és kérése, — kéri a kamara jelen felterjesztésének kegyes megszívlelését.“

A közgyűlés a véleménytervezetet egyhangúlag elfogadta s annak az igazságügyminiszterhez leendő felterjesztésére egyben a társkamarákkal való közlésre a kamarát utasította.

A közgyűlés hasonlóan elfogadta ezután a választmány véleménytervezetét az igazságügyminiszter 39327/1930. számú, az írógép használatára vonatkozó felhívásra, kijelentvén, hogy a közjegyzői okiratok eredeti példányától eltekintve, amelyekre nézve a kézírással való elkészítést a jövőre nézve is kívánatosnak tartja, a közjegyzőtől készített minden más okiratot írógéppel is előállíthatónak véleményez.

Madarász István dr. elnök terjesztette ezután elő a kamara évi számadásait, valamint a jövő évi költségvetést. A pénztárvizsgáló bizottság jelentését viszont Kasza Sándor dr. terjesztette elő, mely szerint a bizottság a pénztár kezelését kifogástalannak

találván, a felmentvény megadását javasolta, amit a közgyűlés meg is adott.

A kamara tisztikarára és választmányára vonatkozólag foganatosították ezután a választásokat, melyek eredményeként elnök lett Madarász István dr., választmányi rendes tagok: Angyal Béla dr., Kasza Sándor dr., Mike Imre dr. és Pálffy Gyula dr., póttagok: Nemes József dr. és Örley György dr., titkár: Pálffy Gyula dr., a fegyelmi bíróság rendes tagjai: Mike Imre dr., Szlávay Kornél dr., póttagok: Angyal Béla dr. és Nemes József dr. kir. közjegyzők.

Madarász István dr. a megválasztott tisztikar és választmány nevében a közgyűlés bizalmát megköszönte s maga és tisztársai nevében ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy a kamarát a jövőben is a legjobb tudásuk és munkaerejükkel fogják szolgálni. Ugyancsak az elnök indítványára a közgyűlés az 1932. évre 70 pengő tagdíjat állapított meg. A közgyűlés egy beérkezett indítvány felett napirendre térvén, azt az elnök más tárgy hiányában berekesztette.

Az ingatlan árverés szabályai.

Irta: *dr. Antalffy Zsiros Aladár* kir. közjegyző helyettes.

II. közlemény.

Az árverés foganatosítása.

Előkészítő eljárás.

Az árverési hirdetményben megállapított helyen, napon és órában a *kiküldött a helyszínen megjelenvén* (T. 169. §.) megnyitja az árverési eljárást.

A kiküldöttnek abban a helyiségben kell megjelenie, amelyet az árverési hirdetmény szoba-szám szerint meghatároz, még akkor is, ha abban mások hivataloskodnak vagy abban másik kiküldött foganatosít egy másik árverést, mert az ezzel ellenkező cselekmény az árverés megsemmisítésére vezet. (T. 179. §. d.)

A kiküldött pontosan a kitűzött határidőben jelenjék meg. A kiküldött eredménnyel nem hivatkozhatik saját órájára — Budapesten a járásbíróság épületében elhelyezett villanyórával — s per analógiam, esetleg más pontosan járó órával szemben. (Bp. törv. 21 Pf. 16.264/1931. Jogesetek I. évf. 7. szám 305. old.) E határozat mondotta ki azt is, hogy az árverés a kitűzött időpont előtt

sem fejezhető be. Az árverési feltételek felolvasása semmi esetre sem kezdődhetik meg a kitűzött időpont bekövetkezte előtt, ha maga az előkészítő eljárás — megjelentek összeírása — meg is kezdetett.

Az árverést, *amennyiben a végrehajtás hivatalból foganatosítandó*, hivatalból kell megtartani. — hivatalból való megtartásnak akkor van helye, ha az árverési hirdetmény, vagy megbízó végzés ezt kifejezetten kimondja vagy ha annak hivatalból való foganatosítását a végrehajtató vagy végrehajtást szenvedő kéri. Ez a kérelem bejelenthető a kiküldöttnél ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott beadványban, vagy az érdekelt által beadott magyar nyelvű beadványban, amelyet két tanúval kell a bejelentőnek láttamoztatni, (Pp. 100 §. 134. §. és 137. §.) bár szerény nézetem szerint az utóbbi nem nyújt elegendő biztosítékot valamely cselekmény megtételére, legfeljebb meg nem tételére s így joggal volna követelhető a hitelesített aláírás.

Amennyiben az árverésnek hivatalból való foganatosítását nem kérték, úgy azt a kiküldött *csak akkor foganatosítja, ha a végrehajtató — értve alatta a csatlakozókat is — vagy a végrehajtást szenvedő képviselve van*, vagyis, ha maga személyesen vagy igazolt meghatalmazottja annak megtartását kéri. Ez általános szabály, amely az árverés minden fajtájára fennáll, még az utóajánlati s visszárvetésnél is.

A budapesti központi kir. járásbíróság telekkönyvi hatósága a kiküldő végzésében felhívja a végrehajtatót s a csatlakozottakat, hogy a kiküldöttnek nyolc nappal az árverés megtartása előtt jelentsék be az árverés meg nem tartására vonatkozó elhatározásukat, mert csak ez esetben menekülhetnek a kiküldött megjelenési díjainak megfizetésétől.

Nem említi meg azonban a végrehajtást szenvedőt, pedig a T. 169. §-a szerint a végrehajtató és a végrehajtást szenvedő között az árverés megtartásának kérése tekintetében különbség nem tehető. A fentemlített szakasz első mondatából az következik, hogy a kiküldött a helyszínen feltétlenül megjelenie köteles, hacsak az összes érdekelték, közöttük a végrehajtást szenvedő is, előre be nem jelentette, hogy az árverés megtartását nem kívánja.

A gyakorlatban azonban a végrehajtást szenvedő nyilatkozatát nem várják, csupán a végrehajtató és a csatlakozottakét. Ismétlem, hogy ez csak gyakorlat. Ez abban leli magyarázatát, hogy a végrehajtást szenvedők az esetek 99 %-ában nem kérik az árverés

megtartását s a kiküldött megjelenése egyrésztől felesleges költség-szaporítás volna, másrészt a rendszerint már passiv vagyoniállású végrehajtást szenvedőtől a kiküldött költsége előreláthatóan nem volna behajtható.

Ismétlem, hogy ez csak gyakorlat, így a budapesti központi kir. járásbiróság gyakorlata is, de nem bír törvényes alappal s így, ha a végrehajtást szenvedő valamely módon nem ad kifejezést annak, hogy az árverést megtartani nem kívánja, a kiküldött a helyszínen megjeleni köteles, amíg magasabb birói döntés ezt a kérdést nem rendezi. Eddig ily döntésről tudomásom nincs.

Az árverés meg nem tartásának bejelentését írásban a már jelzett módon kell megtenni s a kiküldött a bejelentést az iratokhoz csatolni köteles. Telefonon történt ily bejelentést elfogadni nem lehet, még ha maga a telekkönyvi hatóság intézkedne így. (Bpest, törv. 21. Pf. 10.459/1931.) Éppen így nem fogadható el a felek levélben tett ily bejelentése sem. Az ügyvédek levélben tett bejelentését el kell fogadni, ha azt sajátkezűleg szignálják s megállapítható a rendelkezésre álló iratokból, hogy érdekeltet ügyvéd képviseli, — egyéb esetben a meghatalmazás is bekövetelendő lenne.

Azt, hogy ki jelenhet meg az árverésen s ki árverelhet, a törvény nem határozza meg. Az árverés nyilvános lévén, azon mindenki megjelenhet, az is, aki árverelni nem akar. — Árverelhet mindenki, aki cselekvőképes. E kérdésben szerintem a legnagyobb liberalitással kell eljárni, mert a kiskorú is vásárolhat saját keresményén ingatlant. Az 1877/XX. t.-c. 3. §. szerint ugyanis a 14 életévét betöltött kiskorú, arról, amit szolgálata és munkája által szerzett, szabadon rendelkezhetik, ha fenntartásáról maga gondoskodik. (Lásd részletesen utóbb.)

Itt foglalkozom azzal a kérdéssel, mi történjék ha a kiküldött az árverési eljárást aznap befejezni nem tudja.

Általában a T. 22. §-a szabályozza a végrehajtási eljárás időbeli beosztását és pedig a következőkben: *este 8 óra után a végrehajtási cselekményt megkezdeni, vagy a megkezdettét folytatni rendszerint nem lehet; sürgős esetekben a végrehajtásnak az esteli 8 óra után, vagy reggel 8 óra előtt való foganatosítására a bírósági főnök és pedig előzetesen is engedélyt adhat.* Imling könyve 67. oldalán kifejezetten azt az álláspontot foglalja el, hogy az árverés ily engedély nélkül este 8 óra után nem folytatható; ezt azonban a gyakorlatban Budapesten nem követik, mert az árverést a befejezésig folytatják a kiküldöttek, tekintet nélkül arra, hogy 8 óra

elmúlt-e. Tény azonban az, hogy ez az árverés megsemmisítésére vezethet.

Fennmarad az a kérdés, mikor folytatandó az árverés. Nyilvánvalóan a reá következő köznapon a fenti szakasz második bekezdése rendelkezése alapján, de hány órakor? Ott, ahol lehet, reggel 8 órakor. De például a budapesti központi járásbiróságon, ahol nincs árverési terem, reggel 8 órakor az nem folytatható, csak délután 3 órakor. Szerény nézetem szerint ily esetben szükséges lenne a jegyzőkönyvben megállapítani, hogy a jelenlevőkkel az új időpont közöltetett s a hirdetményi táblán az eljárás folytatására vonatkozó rövid hirdetmény volna kifüggesztendő.

Követelések felszámítása.

Az árverés megkezdése előtt a kiküldött a kielégítendő összeget és járulékait felszámítja, mely ha a végrehajtást szenvedett részéről ki nem fizettetik (T. 170. §.) az árverést megtartja. A hivatalból foganatosítandó árverésnél az árverési hirdetményben megállapított követelés az irányadó, a kérelemre lefolytatandónál a végrehajtató köteles azt felszámítani s amennyiben azt fel nem számítaná, úgy azt a rendelkezésre álló adatok alapján a kiküldött állapítja meg. A követelés felszámítása feltétlenül kötelező (Imling 390. lap.) A felszámított tőkekövetelés az árverési hirdetményben megállapítottnál több nem lehet, annak járulékai pedig, amennyiben nem igazoltatnak, figyelembe nem vehetők. Kamat fejében legfeljebb az árverési hirdetmény keltétől jár vita esetén a törvényes kamat. A végrehajtási törvény e tekintetben semmiféle intézkedést nem tartalmaz, pedig ennek igen súlyos következményei lehetnek, mert a T. 179. §-a g.) pontja szerint, ha a végrehajtást szenvedő fizetési készsége nem honoráltatnék s az árverés megtartatnék, úgy az árverési eljárás megsemmisítésének van helye. Ez ugyan a T. 179. §-ában nincs kimondva, de ha a 172. §. rendelkezésének meg nem tartása esetére, — ha egy korábbi ingatlanrész eladási árából kielégítendő összeg kitelik, az árverés felfüggesztendő, — mennyivel inkább felfüggesztendő az eljárás akkor, ha a végrehajtást szenvedő egyenlíti azt ki az árverés megkezdése előtt. Amennyiben a végrehajtást szenvedő s a végrehajtató között a követelés felszámítása tekintetében ellentét nincs, az eljárás nem függesztendő fel, hanem az meg nem tartatik s illetve az eljárás befejezetteknek nyilvánítatik fizetés folytán.

Felmerülhet az a kérdés, vajjon az árverés foganatosítási költsége a kielégítendő összeghez számítandó-e, — nézetem szerint

igen, mert a kiküldött költsége a végrehajtatót terhelő végrehajtási költségekhez tartozik. Imling a 69. §-nál, per analogiam alkalmazhatólag, annak megfizetésére a végrehajtást szenvedőt kötelezi, de amennyiben annak összegét, mint meg nem állapítottat, összegszerűleg kifogásolná, úgy szerinte a kifogásolt összeget a kiküldött bírói letétbe helyezni kötetes.

Felmerülhet továbbá az a kérdés, mi történjék, ha a végrehajtást szenvedő fizetni akar, de a hitelező nem fogadja el, nézetem szerint a kiküldött, ha ily kérelmet a végrehajtást szenvedő előterjeszt, a pénzt vegye fel s helyezze bírói letétbe, az eljárást pedig függessze fel.

A kiküldött azon felhívásának jegyzőkönyvbe iktatása, hogy végrehajtást szenvedő kifizeti-e a követeléseit, nincs előírva, a gyakorlat azonban ezt a jegyzőkönyvbe beleveszi, már csak azért is, hogy a végrehajtást szenvedő a felhívás meg nem történtével ne kellemetlenkedjék.

Fontos szabály az, hogy a végrehajtást szenvedő az árverés meg nem tartása céljából csak annak a végrehajtatónak s illetve csatlakozottnak követelését tartozik kiegyenlíteni, akik az árverés megtartását kérték. Ha ezek követelését kifizette, vagy másként rendezte, az árverés meg nem tartandó, illetve, amennyiben a felek között még valamely vita volna a fizetés tekintetében, felfüggesztendő. — Az, aki az árverésnek hivatalból való megtartását kérte, a jelentkezővel egy tekintet alá esik; az ennek részére járó összeget a kiküldött tartozik átvenni s ez esetben az annak kezeihez való juttatása költségeit is végrehajtást szenvedő köteles előre kifizetni.

Itt kell megemlítenem, hogy nézetem szerint a Jelzálogtvény 49. §. módot ad arra, hogy a jelzálog — az ingatlan — tekintetében érdekelt tulajdonostárs, a bérlő vagy annak birtokosa a tulajdonos hozzájárulása nélkül is jogosítva van a jelzálogos hitelezőt kielégíteni, tehát ha ezek óhajtják a fizetést teljesíteni, amikor a végrehajtást szenvedőhöz intézett felhívás eredménytelen maradt, — a hitelező a fizetést nem utasíthatja vissza s a fizetés esetén, ha a fizetés az érdekelték beleegyezésével történt, az árverési eljárás befejezettnek jelentendő ki, ha pedig bármely vita merülne fel az érdekelték között, de a fizetés megtörtént, — az árverés felfüggesztendő.

Árverési feltételek felolvasása.

Amennyiben a felszámított összeg ki nem fizettetik, a kiküldött az árverési feltételeket felolvassa, (T. 170. §.) és felhívja az árve-

relni szándékozókát, hogy az árverési feltételeket írják alá.

Felolvasandó tehát maga az árverési hirdetmény, az úgynevezett betétív a budapesti központi kir. járásbiróság által kibocsátott hirdetménynél, — és általában mindaz, ami az árverés feltételeit bármely címen tartalmazza. Ilyenek az árverési póthirdetmény, — a 24000 1929. I. M. 14. §-ában említett pótfeltétel, amely utóbbira azok kihirdetését — felolvasását — aláírását s ennek az árverési jegyzőkönyvben való feltüntetését a rendelet kifejezetten előírja. — (Rendelkezés az el nem vált termény alkatrész és tartozékoknak a felek kérelmére történt külön megállapítása tekintetében.)

A most említett feltételeket a feleknek alá kell írni, mert az aláírással ismerik el, hogy az árverésen való eladás feltételeit ismerik s hogy azoknak magukat alávetik.

Több darabból állót, vagy egyenként aláírhatja a kiküldött, vagy hivatalos pecsége alatt összefüzi s záradékolja, amelyben az egyes iratok számát megjelöli s e záradék alatt iratja alá az érdekelttekkel.

Bánatpénz.

Az árverési feltételek felolvasása után a kiküldött az árverelni szándékozókát felhívja, hogy a megállapított bánatpénzt kezeihez tegyék le, avagy pedig annak a bíróságnál bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt szolgáltatassák át. (T. 170. §.)

Azt már említettem, hogy a végrehajtást szenvedő néhány kivételtől eltekintve nem árverelhet. Egyébként felléphet mint árverelő mindenki, ha cselekvőképes, de csak egy feltétel alatt, ha a bánatpénzt leteszi.

Az árverés megsemmisítésének van helye, ha valaki bánatpénz leétele nélkül árverésre bocsátatott, vagy a bánatpénz letételére ajánlkozott árverelő törvényes ok (cselekvőképesség hiány) nélkül az árverésből kizáratott. (T. 179. §. e. p.)

A Nov. 21. § állapítja meg, kik azok, akik bánatpénz letétele nélkül árverelhetnek:

A kincstár, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. A Kincstárt a kir. Jogügyigazgatóság képviseli.

Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. XXX. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. XXIII. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. (T. 150 §.)

A kölcsönnek nem kell törlesztéses kölcsönnek lenni s nem kell, hogy azért a kölcsönért árverezék az ingatlant, sőt nem is kell végrehajthatónak lennie annak az intézetnek, amelyik a bánatpénz letétele nélkül árverelni akar. A bánatpénz nélkül árverelni akaró intézet képviselőjének azonban magát hiteles alakban kiállított meghatalmazással kell igazolnia, nem hivatkozhatik arra, hogy magát majd 8 nap alatt igazolni fogja vagy, hogy az eljárásban már mint ügyvéd képviseli, mert ehhez nem elegendő az ügyvédi meghatalmazás, hanem aláírására nézve hitelesített meghatalmazással, mely e célra készült, — kell a meghatalmazottnak magát igazolnia. Szükséges ez azért, mert az intézet bánatpénzt nem tesz le, nincs meg tehát a biztosíték álképviselőlet esetén.

Amennyiben az árverési feltételekben az ellenkező világosan ki nem tétetett, a bánatpénz készpénzben, vagy a T. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban teendő le. (T. 150. §.)

Elvileg nincs kizárva, hogy készpénz és óvadékképes értékpapiron kívül más pl. betétkönyv legyen bánatpénzként letehető, de ha ez az árverési feltételekben kifejezetten kitéve nincs, úgy csak a készpénz és az óvadékképes értékpapír képezheti a bánatpénz tárgyát. Téves tehát az a megállapítás, hogy bánatpénzül általában betétkönyv is elfogadható, — ez a 4260/1929. M. E. rendelet helytelen magyarázatából származik, amihez hozzájárul a rendelet szerencsétlen szövegezése is. Ugyanis a rendelet II. részében a „bánatpénzül“ címet használja, noha az nem a birói árverésen leteendő bánatpénzre, hanem a versenytárgyaláson leteendő bánatpénzre vonatkozik. A fenti rendelet ugyanis nem változtatott a végrehajtási törvény azon rendelkezésén, hogy a bánatpénz, vagy készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban helyezendő el, — csupán az óvadékképes értékpapirokat sorolta fel.

Az előbb említett rendelet függelékében soroltattak fel az egyes értékpapirok; és pedig akként, hogy az I. számú melléklet Kimutatás-a I. II. III. száma alatt felsorolt, továbbá II. sz. melléklet *Kimutatás*-a alatt felsorolt értékpapirok óvadékképesek, míg a többi értékpapirok és a betétkönyvek általában csupán üzleti biztosítékul versenytárgyalásoknál bánatpénzül szolgálnak. Az I. sz. melléklet KIMUTATÁSA I. rovatában vannak megnevezve a magyar állam által kibocsátott kötvények, kincstári utalványok és pénztárjegyek — a II. rovatában a magyarországi egyéb közkölcsönök alapján kibocsátott kötvények és III. rovatában a Pénzügyi köz-

pont tagjai sorába tartozó pénzügyi intézetek által kibocsátott záloglevelek és kötvények. — Míg a II. számú melléklet Kimutatása rovatában a Pénzügyi Központ tagjai sorába tartozó pénzügyi intézetek által kibocsátott kötvények cím alatt azok a kötvények vannak felsorolva, amelyek birói árverésen letétként elfogadhatók ugyan, de gyámoltak és gondnokoltak pénzei elhelyezésére nem alkalmasak. A 128.485/1930. P. M. rendelet néhány értékpapírral kibővítette a most felsorolt értékpapírok jegyzékét.

Ami az értékpapírok értékelését illeti, a fenthivatkozott rendelet intézkedést nem tartalmaz, mert az abban foglalt rendelkezés csak az üzleti biztosítékul letett papírok értékelésére vonatkozik, — egy eset kivételével, amelyről alább lesz szó. Az értékelésre vonatkozólag tehát a T. 42. §. nyer alkalmazást, amelynek harmadik bekezdése a következőket tartalmazza *biztosítékul . . . készpénz vagy a kormány által óvadékképesnek nyilvánított értékpapírok fogadandók el az árfolyam kétharmadig, de semmi esetre se a névszerinti értéken felül.* Ugyanezt a rendelkezést tartalmazza a Pp. 127. §.-a is azzal, hogy a *budapesti tőzsdén a letétel napját megelőzőleg utóljára jegyzett árfolyamot* veszi irányadónak. Ma, amikor nincs tőzsdei árjegyzés, ezen papírok utolsó tőzsdei jegyzése volna irányadó.

Amennyiben a papírokat, vagy azok egy részét a tőzsdén nem jegyeznék, úgy a fenti rendelet 3. §.-a szerint az óvadékképes értékpapíroknál is *más adat bizonyításának hiányában azt az összeget lehet figyelembe venni, amelynek erejéig az illető értéket üzleti biztosítékul, vagy bánatpénzül el lehet fogadni.* Ezt a III. mellékletben közölt Kimutatás tartalmazza s amely a névérték 50—70%-ában van megállapítva. Ez csak arra az esetre szól, ha hivatalos tőzsdei forgalom van ugyan, de a papírt nem jegyzik.

A 4260/1929 P. M. rendelet 5. §. 2. bek. szerint *szelvényes értékpapírt csak a még le nem járt szelvényekkel, szelvényutalványokkal együtt lehet elfogadni* s ugyanezen szakasz 1. bek. szerint *a külföldi értékre szóló értékpapír névértékét a valutának budapesti áru és értéktőzsdén utóljára jegyzett pénzárfolyama alapján kell átszámítani.* Ez ugyan nincs kifejezetten a letétekre is vonatkoztatva, de kétséggel ez alkalmazandó, mert az általános szokásoknak s a Pp. rendelkezésének is megfelel. Ma tőzsdei jegyzés hiányában, a Magyar Nemzeti Bank hivatalos jegyzése az irányadó.

A külföldi pénz egyenértékének kiszámítását a 24.000/1929 I. M. 16 §. és a 62.800/1929 I. M. rendelet szabályozzák.

Az értékpapír letét az esetben, ha az árverelő vevővé válik, általa készpénzre cserélendő ki az árverési feltételek szerint rendesen az utolsó részlet esedékességekor. Ez a kiküldött ügyködési körén kívül esik.

Az árverési jegyzőkönyvben az értékpapírokat fel kell sorolni, — miután ez az árverés megkezdésekor, — a bánatpénz letételekor esetleg igen sok időt venne igénybe, — elég a „bánatpénz“ rovatában megjelölni általánosságban az értékpapírt s azokat akkor felsorolni részletesen, amikor az értékpapírt letévő vevővé lép elő. Felsorolandó az értékpapír minősége, darab száma, kibocsátási száma, névértéke, pénzneme, a szelvények száma és a szelvény-utalvány megjelölése.

Az eladási ár legkisebb hányada. (Legalacsonyabb ár.)

A Nov. 21 §-a a következőkben intézkedik: *az árverési hirdetésben ki kell tenni azt is, hogy az ingatlan a kikiáltási árnak a 26. §-ban megjelölt hányadán alul el nem fog adatni:* a Nov. 26. §-a szerint *házbéradó alá eső ingatlan az árverési hirdetésben megállapított kikiáltási ár felénél, egyéb ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.* Ez olyan imperatív szabály, amely figyelmen kívül nem hagyható. Ennek dacára a kiküldöttnek nem áll módjában az árverési hirdetésben foglaltaktól eltérni, még abban az esetben sem, ha valamelyik érdekelt oly bizonyítványokat mutatna fel, amelyekből kitűnik, hogy a hányadértékét a telekkönyvi hatóság helytelenül számította ki, mert a kiküldöttnek nem áll módjában megállapítani, hogy a telekkönyvi hatóság mire alapította a kiszámítást. Az érdekelteknek tehát az árverési hirdetés kibocsátása után a T. 165. §-a szerinti előterjesztéshez van joga az árverési feltételek módosítása s a hirdetés kiegészítése tárgyában.

A T. 147 illetve nov. 26. §-ában foglalt szabályt megtoldotta az 5610/1931. M. E. rendelet a fedezeti elv alapján megállapított legkisebb vételárral, — erről később lesz szó részletesen.

Én ezen szerény munkámban a kettőt megkülönböztetendő az előbbit legalacsonyabb, — ez utóbbit legkisebb árnak jelölöm meg mindenütt.

(Folytatjuk.)

Közlemények.

Halálozás. *Olchváry László dr.* a Miskolcon szervezett harmadik állásra nemrégén áthelyezett kir. közjegyző hosszas betegség után e hó 25-én elhalálozott. Temetése Debrecenben e hó 28-án ment végbe a kartársak, ismerősök és rokonok nagy részvéte mellett. Érdemes és rokonszenves kartársunk elhalálozásáról a debreceni kamara a következő gyászjelentést adta ki: „A debreceni kir. Közjegyzői Kamara és a területén működő királyi közjegyzők mély fájdalommal tudatják, hogy kedves kartársunk, dr. Olchváry László miskolci királyi közjegyző folyó évi október hó 25-ik napján meghalt. Kiváló szellemi képességekkel, nagy akaraterővel és a betegség által meg nem tört hittal és bizalommal működött a pályán s szolgálta a közérdeket. A társadalom elismerését, pályatársainak őszinte megbecsülését és szeretetét érdemelte ki. Szívből gyászoljuk elhunytát s emléket kegyelettel őrizzük meg. Temetése folyó hó 28. napján (pénteken) délután 3 órakor lesz a debreceni Kossuth-utcai református templomból. Debrecen, 1932. október hó 26. Áldás emlékére!“

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Albertényi Andor dr.* vámosmikolai közjegyzőhelyettesét Vámosmikolára közjegyzővé nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Baranyi Antal dr.* battonyai kir. közjegyzőt saját kérelmére Gyulára helyezte át.

Kitüntetések az igazságügyminiszteriumban. A kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére a Budapesti Közlöny október 6-án megjelent számában közzétett legfelsőbb kéziratok szerint a magyar igazságügy több érdemes munkását részesítette legfelsőbb kitüntetésekben. Ezek közül a közjegyzői kapcsolatokra tekintettel megemlítendőknél tartjuk, hogy *Krichner Viktor*, az igazságügyminiszteriumban alkalmazott kuriai bíró, *Gál László* miniszteri tanácsosi címmel felruházott osztálytanácsos, *Sárffy Andor*, az igazságügyminisztériumban alkalmazott táblabíró a legfelsőbb elismerésben részesültek, *Béza Jenő* miniszteri titkár pedig az osztálytanácsosi címet kapta. A fentemlített kapcsolatokra való tekintettel is, külön meg kell emlékeznünk *Kirchner Viktornak*, a miniszterium közjegyzői felügyeleti VIII. osztálya vezetőjének különös méltánylást és elismerést érdemlő nagyértékű tevékenységéről. A közjegyzői ügyek az ő legfelsőbb felügyeleti ügykörében olyan körültekintő, jóindulatú és amellet minden vonatkozásban pártatlan és tárgyilagos elbírálásban részesülnek, hogy működésével az egész

magyar közjegyzői kar osztatlan tiszteletét és rokonszenvét méltán érdemelte ki.

A közjegyzői kar felsőházi képvisellete. Az országgyűlés felsőházáról alkotott 1926. évi XXII. t.-c. megfelelő rendelkezései szerint a felsőház nem örökös jogú tagjainak felét a felsőház az október hó 20. napján tartott ülése kisorsolván, e címen ez év végével megszűnik *Madarász* István dr. pécsi kamarai elnök felsőházi tagsága is. A törvényes rendelkezések szerint az új felsőházi tag választása céljából mindenekelőtt a kamaráknak az elektorok megválasztása végett rendkívüli közgyűlést kell tartaniok. A felsőházi tagot minden kamara részéről megválasztandó kettő-kettő elektor fogja az 51220/193. számú belügyminiszteri rendelet értelmében december hó 8-án megválasztani.

A nyugdíjjárulék leszállítása. A nyugdíjintézet múlt évi közgyűlésén elfogadott indítványnak megfelelően az intézőbizottság az igazságügyminiszterhez részletesen megokolt előterjesztést tett, melyben a nyugdíjrendelet oly értelmű módosítását kérte, hogy a tagok által fizetendő évi járulék összege a mindenkori szükségletek arányában legyen megállapítható, vagyis az intéző bizottságnak jogában álljon az évi járulékok esetleges leszállítása is. Erre az előterjesztésre most érkezett meg a miniszter elutasító döntése, amelynek szószerint való szövege a következő:

„A m. kir. igazságügyminisztertől. T. 535/31. szám. A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjügyéről szóló 1700/1931. I. M. számú rendelet 39. és 40. §-ának megváltoztatása érdekében hozzám intézett felterjesztésére a következőkről értesítem az Intézetet: A rendelkezésekre álló adatok nem nyújtanak támpontot arra, hogy az Intézet közjegyző tagjainak havi 50 pengőben megállapított legalacsonyabb járuléka leszállíttassék. A szabályzat kibocsátása előtt meghallgatott matematikai szakértő véleménye szerint ugyanis még ennél magasabb járulékra volna szükség abból a célból, hogy az Intézet pénzügyi egyensúlya kellően biztosítva legyen. — Újabb szakértő meghallgatása nyújthatna tájékoztatást abban a kérdésben, vajjon lehet-e esetleg az eddig lefolyt idő tapasztalati adatainak figyelembevételével megállapítani azt, hogy kisebb járulékok befizetése is kellően biztosítaná az intézet pénzügyi egyensúlyát. Ilyen újabb szakvélemény megszerzésének költségét az Intézetnek kellene viselnie. A kellően felülvizsgált újabb szakértői vélemény alapján lenne csak tárgyalható a közjegyzői járulékok leszállítására és a közjegyzői jelöltek nyugdíjjárulékára

vonatkozó javaslat. Budapest, 1932. évi október hó 7. napján. *Lázár* s. k.“

A járulék elég súlyos terhet jelentő összege tehát egyelőre marad s talán előreláthatólag hosszabb ideig is, mivel a tartalék nagyobb arányú növekedésére a járulék hátrálékok egyre növekvő mérvére tekintettel a gazdasági viszonyok megváltozásáig számítani nem igen lehet.

Közjegyző a Tesz római küldöttségében. A fasiszta állam megalakulásának tizedik évfordulója alkalmából a Tesz. külön küldöttséget küldött ki Rómába, amely küldöttség Mussolini miniszterelnöknek 2 millió aláírással ellátott albumokat nyújtott át. A 30 tagú küldöttségben részt vett vitéz *Kozma* György dr. hódmezővásárhelyi közjegyző is.

Illetékesség az örökösödési eljárásban. Az 1894 : XVI. t.-c. 7. §-a határozottan és félremagyarázhatatlanul kimondja, hogy az örökösödési eljárásra az a kir. járásbíróóság illetékes, melynek területén az örökhagyónak utolsó rendes lakhelye volt. Ha pedig az örökhagyó felváltva több járásbíróóság területén lakott, ezek közül az eljárásra az az illetékes, amelynek területén az örökhagyó meghalt. Magyar területen elhalt magyar honos örökhagyóra vonatkozólag az örökösödési eljárás illetékessége szempontjából semmi más törvényes intézkedés nincs. Ezzel szemben egy örökhagyónak egy vidéki városban volt 20 év óta állandó lakása, háztartása, ott fizetett adót s onnan csak néha-néha távozott gyermekei és rokonai meglátogatására. Volt örökhagyónak egy másik megye területén ingatlan vagyona, melyet fiai kezeltek s örökhagyó birtokán egy látogatás alkalmával halálozott el. Mindezt a felek az eljárás rendjén hatósági bizonyítványokkal igazolták és pedig annak a községnek hivatalos bizonyítványával is, ahol örökhagyó meghalt. A felek között az illetékesség kérdésében vita támadt s az ügy döntés végett a kir. Kuriához került, mely az 1894 : XVI. t.-c. 128, az 1918 : XIV. (?) t.-c. 90. és az 1911 : I. t.-c. 51. §-ára hivatkozással, annál fogva, hogy a hagyaték nagyobb része a . . . kir. járásbíróóság területén van s az örökösök is ott laknak, az örökösödési eljárásra illetékes bíróságul a . . . kir. járásbíróóságot jelölte ki, vagyis azt a járásbíróóságot, melynek területén az örökhagyó elhalálozott. A fentirtakból kétségtelen, hogy a kir. Kuria az illetékesség megállapítását tételes jogszabály ellenére eszközölte, mivel sem a felhívott törvényszakaszok, sem más jogszabály az 1894 : XVI. t.-c. 7. §-ának rendelkezéseit hatályon kívül nem he-

lyezték, azt ki nem egészítették s így az illetékesség megállapításánál a magyar területen elhalt magyar honos örökhagyónál teljesen irrelevans körülmény az, hogy a hagyatéki vagyon hol fekszik és az örökösök hol laknak. A jogbiztonság jelen nem éppen ideális viszonyai mellett különlegesen is aggályos a Kuria fenti döntése, amellyel szemben különben az egyik érdekelt közjegyző indítványára az illetékes közjegyzői kamara előterjesztéssel élt a Kuria elnökéhez, kérve a Kuria más esetekben hozott határozataival ellentétes döntéssel szemben teljesülési határozat kieszközlését arra hivatkozással, hogy a jogsértő határozat fenntartása számtalan hatásköri összeütközésekre vezethet s a hagyatéki ügyek kívánatos gyors elintézését a közönség érdekei ellenére akadályozza.

Közvetlen illetékfizetési kötelezettség. Az 1931. évi 5100. M. E. számú rendelet 68. §-ának (8) bekezdése az ügyfelek köteletségévé teszi, hogy a közvetlen illetékfizetési kötelezettség alá eső okirat alapján a közvetlen illetékfizetést az (1) bekezdés értelmében az okirat kiállításától számított 15 nap alatt, — az okiratnak részükre kiállított hiteles kiadványa, vagy hiteles másolata felmutatásával maguk teljesítsék. A kir. közjegyzők tehát nem kötelesek a feleket ezen köteletségük teljesítésére külön felhívni. Ennek dacára a kir. közjegyzők, hogy ügyfeleiket a fenti rendelkezéseknek esetleges nem ismeréséből előálló mulasztás hátrányos következményeitől megóvják — tudtunkkal — mindenkor figyelmeztetik ügyfeleiket az idézett rendelkezésekkel reájuk rótt köteletségük teljesítésére. Ennek a figyelmeztetésnek azonban igen sok esetben nincs foganatja s amikor ezért az ügyfelet felemelt illetékekkel sújtják, az ügyfél a kir. közjegyzőnek tesz szemrehányást és őt akarja saját mulasztásáért felelőssé tenni s nem egyszer vagy kereken letagadja a megtörtént figyelmeztetést, vagy nem akar arra emlékezni. Az ezzel járó kellemetlenségek elhárítása végett a magam részéről az ügyfélnek hiteles kiadvány, vagy hiteles másolat záradékához az alább szószerint közölt szövegrészt toldom s ezt kartársaimnak is ajánlom azzal, hogy ennek a toldatnak megfelelő szövegű bélyegző alkalmazása által az ügyfélre háruló kötelezettség feltüntetésére még szembeötlőbbé válnék. — A záradék toldatának szövege a következő:

„Ez az okirat — számításom szerint — . . . aranypengő összegű közvetlen illetékfizetési kötelezettség alá esik. — Az illeték 15 napon belül befizetendő. Befizetés előtt azonban a befizetést elfogadó hivataltól az 5100/1931. M. E. számú rendelet 68. §-a

(12) bekezdésének utolsó mondata alapján megadandó tájékoztatás kikérendő.“

Barcs Ernő dr.

Az átadó végzés díjmegállapító részének végrehajthatósága. „Az örökösök a hagyatékátadó végzés ellen a megállapított közjegyzői díjak miatt felfolyamodással éltek, melyet a törvényszék másodfokban elbírált. A másodfokú végzés átvétele után végrehajtási kérést adtam be, melyben hivatkozva az 1894. évi XVI. t.-c. 124. §-ára, előadtam, hogy a másodfokú végzést sem kellett volna bevélnem, mert ezen szakasz értelmében a közjegyzői díj és költség lefizetését rendelő végzés ellen beadott felfolyamodásnak nincs halasztó hatálya a behajtás és a kielégítési végrehajtás elrendelésére és foganatosítására. Mivel kérésem elintézését hiába vártam, érdeklődtem a referensnél ennek oka iránt, ahol a legnagyobb meglepetésemre azt a felvilágosítást kaptam, hogy mindaddig, míg a másodfokú végzés jogerőre nem emelkedik, a végrehajtást nem rendelheti el, mert az általam hivatkozott 124. §-ban nincs említés téve arról, hogy a felfolyamodásnak nincs halasztó hatálya a közjegyzői díj és költségekre. Elémem tárta a Magyar törvények Grill-féle 1929. évi kiadásának V. kötetét, mely dr. Fabinyi Tihamér összeállításában jelent meg az alábbi cím alatt: „Fabinyi Magánjog V. Öröklési jog, öröklési eljárás.“ Ennek a kötetnek 774. és 775. lapjain tárgyalják az 1894. évi XVI. t.-c. 124. §-át, azonban az általam hivatkozott bekezdést hiába kerestük s ezért kérésemre a referens a törvényt nézte meg, melyből meggyőződött, hogy az általam hivatkozott törvényhely létezik és érvényben van. Tekintettel arra, hogy a Magyar Törvények ezen Grill-féle kiadása van leginkább elterjedve, köteletségemnek tartottam a figyelmet felhívni arra, hogy a Magánjog V. kötet 775. lapján az 1894. évi XVI. t.-c. 124. §-ánál az érvényben levő hatodik bekezdés, melynek szövege a következő: „A közjegyzői díj és költség lefizetését rendelő végzés ellen beadott felfolyamodásnak nincs halasztó hatálya a behajtás és a kielégítési végrehajtás elrendelésére és foganatosítására.“ elnézés folytán kimaradt.“

Dr. Lukács Izsó.

A kérdésnek már amennyiben a jelenlegi törvény és rendelet kaoszban szakembernek is eligazodni lehet, a magunk részéről is utána néztünk s megállapítottuk, hogy az 1894. XVI. t.-c. eredeti szövegében a kérdéses bekezdés tényleg benne van. Hasonló teljes szövegben jelent meg a 124. §. a Grill-féle Magyar Törvé-

nyek 1901. kiadásában is. Az 1909. évi kiadás már nem tartalmazza a kérdéses bekezdést, hasonlóan nem az 1929. évi kiadás sem. 1894—1918-ig nincs törvényes rendelkezés, amely a kérdéses bekezdést hatályon kívül helyezte volna. Az 1918. évi XII. t.-c. felhatalmazta az igazságügyminisztert, hogy a közjegyzői díjakat, esetenként — a törvényes rendelkezésektől eltérően is — rendeleti úton szabályozhassa. E felhatalmazás alapján kiadott díjrendeletek s így a jelenleg érvényben levő 60600/1926. I. M. rendelet sem tartalmaz a kérdéses bekezdésre vonatkozólag hatálytalanító intézkedést. Mindezek alapján tehát az 1894. évi XVI. t.-c. 124. §-a eredeti változatlan szövegében hatályban „lenni lászik.“

Az Ö. E. 54. §-a alapján kirendelt gondnok jogköre.

Dr. Kepes János kir. közjegyzőnek e lap utolsó számában megjelent cikke az ismeretlen helyen távollévők gondnokának jogkörét tárgyalva, megállapítja, hogy . . . „a hagyatéki eljárás során megkötendő osztályos egyezségnél, vagyonközösség megszüntetésénél, sőt a távollévő érdekében kézzelfoghatóan és nyilvánvalóan előnyös jogügylet megkötésénél az észszerű jogi lebonyolítás megakad, mert merev jogszabályokba és a mindennapi életet sokszor figyelmen kívül hagyó bírói gyakorlatba ütközünk.“ Gondolatmenetének alapja és így az egész cikk kiinduló pontja az 1877:20 t.-c. 28. §-ának d. pontja alapján a távollévők részére elrendelt gondnokság, mely a gondnokolt cselekvési képességét nem korlátozza és amely a gondnoki képviseletet a vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyekre szorítja.

A cikk írója azonban alapos tévedésben van.

Miután pedig ez a kérdés naponként előforduló probléma, — nem lesz talán céltalan röviden megindokolni a tételes törvényben lefektetett élő jogszabályt.

„A távollévő örökös, vagy örökösök, ha tartózkodásuk helye ismeretlen . . . azzal a megjegyzéssel idézendők, hogy abban az esetben, ha a tárgyaláson . . . meg nem jelenének: a részükre a gyámhatóság által kinevezett gondnokkal fogják a tárgyalást megtartani és hogy perre utasítás esetében is . . . a gondnok által fognak képviseltetni“ (Ö. E. 54. §.).

A közjegyző tehát „megkeresi a gyámhatóságot avégből, hogy a távollévő képviseletére gondnokot rendeljen.“ (54. §.) Az árvaszék erre gondnokot rendel ki és miután a megidézett örökös nem jelent meg, „a tárgyalást a meg nem jelent örökös részére a gyámhatóság által kinevezett gondnok által tartandó meg.“ (Ö. E. 64. §.) Ezen a tárgyaláson „ha az örökösök a hagyaték felosztását kívánják . . . a létrejött egyezség jegyzőkönyvbe foglalandó“ (Ö. E. 55. §.) sőt miután „a gondnokság alatt állónak kell tekinteni azokat a jogosultakat is, kiknek képviseletére az 54. §. . . értelmében a gyámhatóság rendel gondnokot“ (Ö. E. 71. §) „az örökös társak egyértelmű megállapodásával s amennyiben közöltük kiskorú, vagy gondnokság alatt álló is van a gyámhatóság jóváhagyásával az osztály“ a vagyonközösség legkülönbözőbb módon történő megszüntetésével is megköthető. (Ö. E. 59. §.)

A cikk írójának tévedése ugyanis abból ered, hogy ő az 1894. évi

16. t.-c.-ben szabályozott gondnokrendelést az 1877. évi 20. t.-c. 28. §.-ában lefektetett gondnok rendelkezéssel azonosítja. A gyámhatóság azonban örökösödési eljárás során nem a gyámügyi törvény 28. §.-ának d. pontjára való hivatkozással rendeli ki a gondnokot (s ha ezt teszi tévesen jár el), hanem az Ö. E. vonatkozó szakaszaiban körülírt egyszerű megkeresésre.

Az 1877. XX. t.-c. 28. §.-a értelmében ugyanis csak akkor lehetne gondnokot rendelni, ha az ismeretlen helyen tartózkodó legalább egy év óta távol van és ha a törvényben körülírt elég hosszadalmas alakszerűségekhez kötött eljárás lefolytatott.

Az Ö. E. ezt nem kívánja, hanem a gyámhatóság a közjegyző megkeresésére a szóban forgó konkrét hagyatéki eljárás lebonyolítására és az Ö. E. fenti szakaszaiban körülírt jogkörrel felruházott gondnokot rendel ki.

„Az 1894. évi 16. t.-c. 54. §.-ában engedett gondnok rendelés a hagyatéki eljárás tartamára esetleg az örökösödési per tartamára szól és teljes joghatállyal vagyoni képviseletet ad, (a képviselettel szemben cselekvőképességi korlátot is) a hagyatéki egyezség, vagy osztály, esetleg állagváltoztatás tekintetében. A hagyaték átadása után azonban megszűnik s ha a távollévő további képviseletre szorul, csak az 1874. évi 20. t.-c. 28. §. d. pontja értelmében elrendelhető gondnokság segíthet.“ Sőt ezen túlmenően: „az 1894. évi 16. t.-c. 54. §.-a alapján hirdetményileg idézett távollévő nevében osztályos egyezség is köthető, az osztályos egyezségbe saját vagyona is bevonható és az eladás is teljes joghatállyal jóváhagyható a gyámhatóság által.“ (Dr. Szeiberling Rezső: A kiskorúak és gondnokoltak külön joga a kapcsolatos jogszabályok keretében. Veszprém, 1932.)

Egy konkrét esetből kifolyóan a belügyminiszter hasonló értelemben hozott elvi határozatot. „A felmerült kérdésre nézve az igazságügyminiszter úr meghallgatása után további eljárás végett értesítem a közigazgatási bizottságot, hogy a távollévő örökös részére . . . kirendelt gondnok az örökösök által önként osztály alá bocsájtott dolgokra is kiterjedő osztályos egyezséget köthet . . . Az 1874. évi 20. t.-c. 87. §.-ának 2. bekezdésében foglaltak szerint a gondnoki képviselet ugyan csupán a vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyekkel foglalkozik, ez a rendelkezés azonban *csakis a távollét miatt már gondnokság alá helyezett egyén gondnokának hatáskörét szorítja meg, de nem érintheti a gondnokság alá helyezett távollévő részerc az örökösödési eljárás során kirendelt ügygondnok feladatát és képviseleti jogkörét.*“ (M. kir. belügyminiszter 161913/1912. sz. M. vármegye közigazgatási bizottságához intézett leirata, mely mint elvi jelentőségű miniszteri határozat, megjelent a Belügyi Közlöny 1913. évi 5. számában.)

Ugyanezt mondja ki a m. kir. Kuria 1908. évi április 23-án hozott 4437.1907. számú ítélete: „A hagyatéki eljárás során kirendelt gondnok jogköre nem azonosítható a gyámügyi törvény értelmében a távollévők részére kirendelt gondnok jogkörével, aki az idézett törvénycikk 87. §.-a szerint csupán a vagyonkezelésre van hivatva, mert az Ö. E. 54. és 64. szakasza szerint a hagyatéki gondnok a perre utasítás folytán keletkezett örökösödési perben is képviseli a távollévőt és a 71. §. utolsó bekezdéséből pedig nyilvánvaló, hogy osztályegyezség kötésére is jogosult.“ (Leközölte: Dr. Fabinyi Tihamér: Magyar magánjog mai érvényében V. kötet Grill-féle kiadás 1929.)

A cikkíró tévedése valószínűleg onnan ered, hogy az Ö. E. előtt

érvényben volt 1868. évi 576. §. alapján kirendelendő gondnok jogköre valóban azonos volt a vagyongazdálkodó gondnokéval. Eszerint a szakasz szerint ugyanis ha az örökösök meg nem jelenének, a részükre az idézéssel egyidejűen kinevezett ügygondnokkal fogják a tárgyalást megtartani, az osztályt megejteni és osztályrészüket, — amennyiben letétre nem alkalmas, gondnok fogja kezelni. A vagyongazdálkodó gondnokot a távollévő örökös részére a gyámhatóság rendeli ki. Azonban még a régi polgári törvénykezési rendtartás szerint lefolytatott hagyatéki eljárás során is a távollévő részére ügygondnokot nem az 1877. 20. t.-c. 28. §-a alapján, hanem az 1877. 20. t.-c. 257. §-a alapján kellett kirendelni. Az örökösödési eljárásról szóló törvény tárgyalásakor a miniszteri javaslat ezt a törvényhelyet változatlanul akarta átvenni, azonban az igazságügyi bizottság ezt elvetette és az ő javaslatára jött létre az Ö. E. 54. §-ának mai szövege, mely a távollévő részére kirendelt gondnok jogkörét a legliberalisabban állapította meg és jogait (még peres képvisellel is felruházván) a többi örökös társával azonosította.

A kir. Kuriának a távollévőkre vonatkozó joggyakorlata nem vonatkozhatik az Ö. E. 54. §-a alapján kirendelt gondnok jogkörére és ha igen, úgy tételes törvénybe ütközik, ami ellen, minden megengedett eszközzel küzdeni elsőrendű kari érdek.

Dr. Hirkó Boldizsár

budapesti kir. közjegyzőhelyettes.

Telekkönyvi betétek egyesítése. A törvénykezés egyszerűsítéséről szóló 1930. XXXIV. t.-c. 97. §-ának rendelkezései szerint újabb telekkönyvi bejegyzések foganatosításánál a tulajdoni állás azonossága, vagy a kért bejegyzés teljesítése következtében azonossá válása esetén az ingatlanok egy telekkönyvi betétbe egyesíthetők. Az egyik vidéki tkvi hatóság az átadó végzés foganatosítása tárgyában hozott végzésében megállapította, hogy már az örökösök nevében álló, valamint az ezuttal örökölt ingatlanok egy betétben lettek volna egyesíthetők, minthogy azonban a megkeresés e tárgyban intézkedést nem tartalmaz, a tkvi hatóság e tekintetben nem intézkedhetett. Megkereste azonban a tkvi hatóság a hagyatéki bíróságot, hívja fel a közjegyző figyelmét arra, hogy hasonló esetekben a felek esetleges további költségei elkerülése végett a hagyatékátadó végzésben az esetleges egyesítés, illetve összesítés tárgyában is intézkedés szükséges. Az örökösödési eljárás reformja tárgyában hozott 1927. évi IV. t.-c. az eljárás eddigi birói intézkedéseit javarészből átutalta a közjegyzők hatáskörébe, aminek következtében a közjegyzők rengeteg munkát kaptak — azonban majdnem minden ellenérték nélkül. A fentiekben ismertetett tkvi végzés most már a telekkönyvek rendezésének munkáját is a közjegyzői hatáskörbe kívánja átutaltatni természetesen ezt is tisztán altruista alapon. Ennyi önzetlen munkásságot, idegen munkakörök minden ellenérték nélkül való újabb átvállalását, szerénytelenség vádjával talán még a közjegyzőktől sem lehet kívánni.

A leltározói becsüs díjak szabályozása. Számptalan panasz hangzott el amiatt, hogy a leltározásnál közreműködő becsüsök díjaik felszámításánál — törvényes szabályozás hiányában — a felekre nézve indokolatlan és aránytalan nagy terhet jelentő önkénykedéssel járnak el. Aránytalan a becsüs díja a leltározó közeg törvényesen szabályozott díjával szemben és sok esetben annak 8—10-szeresét is meghaladja. Ezekben az anomáliákon kíván segíteni a budapesti kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság, amikor a 21. Pf. 13.262/3 1931. számú végzésével kimondta, hogy a hagyatékok leltározásánál alkalmazott becsüsök díjai nem haladhatják meg azokat a díjakat, amelyeket a végrehajtói becsüs, illetve a bírósági végrehajtó az érvényben levő rendelet alapján felszámíthat. E határozat alapján a budapesti I—III. ker. járásbíróság a területén működő hagyatéki leltározókhoz köriratot intézett, amelyben a törvényszék határozatára hivatkozással, nyomatékosan figyelmezteti a leltározó közegeket a becsüs díjaknak megfelelő összegben való felszámítására. A körirat tájékoztatóul közli a végrehajtók megfelelő díjszabását, amelyet a becsüs díjak megállapításánál minden esetben — eltekintve kivételesen a nagyobb munkásságot igénylő leltározási esetektől — alkalmazni fog. E díjszabás szerint a felszámítható becsüsdíjak a következők: *Vagyonsérték*; 100 pengő vagy értékig — 1 P, 300 P-ig — 2 P, 500 P-ig — 3 P, 800 P-ig — 3.90, 1000 P-ig — 4.50 P, 1500 P-ig — 5.30 P, 2000 P-ig — 6.30 P, 3000 P-ig — 7.30 P, 5000 P-ig — 9.30 P, 10.000 P-ig — 14.30, 15.000 P-ig — 19.30 P, 20.000 P-ig — 24.30, 30.000 P-ig — 34.30 P, 40.000 P-ig — 44.30, — 52.000 P-ig 56.30. A leltározási és becsüs díj — a körirat szerint — 100 P-nél magasabb nem lehet. Ugyancsak a körirat szerint a becsüs díj csak ingóságokra vonatkozik. Ingatlanok után, készpénz után, tőzsdei értékpapírok után becsüs díj nincs.

Közjegyzői állás megszüntetése. Az igazságügyminiszter 38,282/1932. I. M. számú rendeletével Battonyán a második kir. közjegyzői állást megszüntette. Erről a miniszteri intézkedésről örömmel s azzal az indokolt reménységgel vesz tudomást a magyar közjegyzői kar, hogy ezt a mindenképpen helyeselhető kezdő lépést követni fogja több, hasonlóan életképtelen állás megszüntetése.

Közjegyzői szakkönyvtár. Az országos egyesület s a kamaraközi értekezletek több alkalommal is foglalkoztak azzal a kérdéssel, amiről különben e közlöny hasábjain is több ízben esett szó,

hogy egy közjegyzői szakkönyvtár létesítése mennyire kívánatos volna s mennyire általános közjegyzői érdeket szolgálna. Hogy tovább ne menjünk, az alaptörvény az 1874. évi XXXV. t.-c. miniszteri indokolása, az ezt megelőző tárgyalások, a képviselőház bizottsági és plenáris tárgyalásának anyaga igen nehezen hozzáférhető s csupán a képviselőház könyvtárában található meg. Ez az anyag, a közjegyzői szakirodalom megjelent munkái, a közlöny régebbi évfolyamai, nemkülönben más, a közjegyzői tevékenységet érintő törvényekre vonatkozó anyag, úgy hisszük több régi közjegyzői családban, esetleg nélkülözhető példányokban több aktív közjegyzőnek is rendelkezésére áll. Ismételten felkérjük mindazokat, akik ilyen nélkülözhető szakanyag birtokában vannak, sziveskedjenek azt egyelőre a szerkesztőség címére beküldeni. Az adományozók nevét e lap hasábjain is közzé fogjuk tenni. Ha megfelelő anyag együtt lesz, a végleges elhelyezés kérdésében az országos egyesület fog határozni. Ezt a közérdekű felhívásunkat kartársaink megértő jóindulatába ismételten, nyomatékosan és azzal ajánljuk, hogy az eredménytelenség a szakkérdéssel foglalkozó kartársak munkáját ahogy megnehezíti, a felhívás eredményessége fontos és javarészen nélkülözhetetlen segítséget nyújt a közjegyzői szakkérdések munkásainak.

Rendeletek.

4670/1932. M. E. sz. Az egyes gazdatartozások behajtásának ideiglenes korlátozásáról szóló 3800/1932 M. E. számú rendelet módosítása.

4770/1932. M. E. sz. Az együttesen kezelt közadók hátralékainak fizetésére adandó kedvezmények.

133000/1932. P. M. sz. együttesen kezelt közadók hátralékainak fizetésére adandó kedvezmények és az ezzel kapcsolatos rendelkezésekről szóló 4770/1932. M. E. számú rendelet végrehajtása.

30100/1932. I. M. sz. Orosházán második kir. közjegyzői állás rendszerezése.

4800/1932. M. E. sz. A társadalombiztosító (betegségi öregségi biztosítási) járulékokból, továbbá az azok után számított késedelmi pótlékokból származó tartozások fizetésére adható kedvezmények.

129267/1932. P. M. sz. A jövedelemadó alanyai terhére kivetendő szükségadóról szóló 5300/1931. M. E. számú rendelet egyes rendelkezései életbelépésének felfüggesztése.

17000/1932. I. M. sz. A társadalombiztosítási bíráskodásról szóló 1932. V. törvénycikk végrehajtása tárgyban kiadott 12000/1932. I. M. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről.

Jogi és illetékügyi irodalmi szemle.

Jogtudományi Közlöny. (67. évf. 36—39. szám.) A bírói és ügyészi egyesület 25 éves jubiláris közgyűléséről a 36. szám vezető cikkben emlékezik meg, míg a 38. szám Juhász Andor kuriai elnöknek ugyanezen közgyűlésen tartott nagyérdékű beszédéből szintén vezető helyen közöl részleteket. A 37. szám „Változás küszöbén?” címen közöl vezető cikket, amely az igazságügyminiszterium vezetésében beállott változással foglalkozik. E cikkel kapcsolatos reflexiónkat lapunk más helyén közöljük. A 39. szám érdekes vezetőcikkét „Átértékelés” címen Ludvig Rezső kuriai bíró írta. A 36. és 38. számok Ügyvédi Közlöny melléklapjai a budapesti kamara véleményét közlik a zugirászat erélyesebb üldözéséről benyújtott igazságügyminiszteri javaslatra. A bevezető részben a kamara bizton reméli, hogy az abuzusként kialakult jegyzői magánmunkálati jogosítvány a közhangulat nyomására a tisztviselői összeférhetetlenség törvényes szabályozásával meg fog szünni. Átmeneti megoldásként kisebb változtatással elfogadja a javaslat 1. és 2. §-ainak miniszteri szövegezését. A 3. §-t a kamara teljesen kihagyni kéri arra hivatkozással, hogy a javaslat az ügyvédség helyzetén kívánt tulajdonképpen segíteni s így nem volna méltányos, ha ugyanakkor viszont az ügyvédség eddigi munkaterületét, a magánokiratok készítését odaadná a közjegyzőknek. A közjegyzők részére a magánokirat készítési jogosultság megadásához az ügyvédi kar csak attól feltételezetten volt hajlandó hozzájárulni, ha a községi jegyzők magánmunkálati jogosítványa megszűnik. Mivel azonban ez a megszüntetés helyett a javaslatban törvényes elismerést nyer, az ügyvédi kar nem hajlandó meghozni azt az áldozatot, hogy a közjegyzők magánokiratok felvételére is feljogosítsanak. A kamarai véleménnyel szemben szükségesnek találjuk hangsúlyozni, hogy a javaslat 3. §-ában a közjegyzők magánokiratkészítési jogosultsága olyan szűk keretek közé van szorítva, hogy ennek akceptálása az ügyvédség részéről valami különleges jelentőségű áldozatos lemondásnak tárgyilagosan sehogysem minősíthető. De még ezt a szűkkeretű jogosítványt sem közjegyzői érdekből kívánja a javaslat megadni, hanem tisztán a jogkereső közönség érdekeire tekintettel. Elvégre egy jogszolgáltatási nexust feltüntető javaslatnál valami csekély figyelemre a jogkereső közönség érdeke is méltatandó. — Foglalkoznunk kell még a 38. szám Jogirodalom című rovatában Rónay Károly kiváló kartársunk meg-

jelent könyvéről írott kritikával. A bíráló Korányi Károly, a könyv jeles értékeinek méltatása után megjegyzi, hogy a jegyzői magánmunkálatokat megtűrő balkáni helyzettel szemben a magyar közjegyzői és ügyvédi kar, de minden politikától mentes jogász is kezét fog. „Az ellentét, amely szerző szerint az ügyvédek és közjegyzők között fennáll, a kulturált közélet szempontjából kell, hogy könnyen megegyezést találjon. Az elválasztó vonal mai nap főként az ügyvéd-közjegyzőség gondolata, amely az ügyvédség tekintetében nem ér meg annyit, hogy emiatt szembe kellene kerülnie a magyar jogászság e két nagy rokonintézményének.” Ebben a jobb meggyőződés ellenére és a komoly segítségnyújtás hite nélkül annyiszor és mindig hangulatkeltés céljából előrangatott kérdésben végre egy komoly őszinte szó az ügyvédi oldalról is. Ezt a nyilatkozatot a magyar közjegyzői kar örömmel és meglelégedéssel veszi tudomásul. Nem azért azonban, mert ez a közjegyzőkre nézve kedvező, hanem és főleg azért, mert kétségbevonhatatlan igazság az, hogy az ügyvédi kar helyzetén nem segít az, ha néhány tagját felruhazzák közjegyzői jogosítvánnyal s viszont különösen a mai felaprózott és lecsökkent forgalmú közjegyzőségekre az ügyvéd-közjegyzőség egyenesen katasztrófális volna.

Notariats Zeitung. (Az osztrák közjegyzők egyesületének lapja. 24 évf. 10. szám.) E szám tartalma a következő: Vor einer neuen Gebühr für Ranganmerkungen, Gebührenfragen zur Wiener Bauordnung, Juristische Diktion, Das Recht an Grabstätte und Grabdenkmal, Rechtshilfe als Gesetzesbefehl, Dr. Karl Bannereis †, Entscheidung des Obersten Gerichtshofes, Mitteilungen, Standesnachrichten, Bücherschau.

Polgári Jog. (VIII. évf. 8. szám). Vezetőhelyen közli e szám Blau Györgynek a Szladits-szeminárium baráti körének júniusi vacsoráján tartott serleg beszédjét, majd a Jogalkotás főcím alatt ifj. Nagy Dezső és ifj. Szigeti László cikkeit. A joggyakorlat rovatban többen több vitáskérdést kommentálnak. E számmal együtt megjelentek a Közgazdaság és Pénzügy, valamint az Esettár című állandó mellékletek is.

Magyar Jogi Szemle. (XIII. évf. 8. szám) Az összeférhetlenségi törvényjavaslat képviselőházi módosításai címen Egyed István egyetemi tanár vezetőcikkét, Zöldy Miklós és Schultheisz Emil önálló cikkeket irtak e számba, amelynek Szemle, Irodalom és Külföldi jogélet című állandó rovatai sok érdekes közleményt hoznak. A bírói gyakorlat fontosabb állásfoglalásaiból, részben külön kommentárokkal hoz szemelvényeket, e számmal együtt is megjelent öt melléklet; a Magyar Jog, Polgári Törvénykezési Jog, Hiteljog, Büntetőjog és Karteljog tára.

Notariats Zeitung. (A csehszlovákiai közjegyzők lapja. 12. évf. 10. szám.) E szám tartalma: Über das Verhältniss der strafrechtlichen Bestimmungen des Gebührengesetzes zum Gefallstrafgesetz, Gemeinschaftliche Urkunden, Mitteilungen des Vereines, Bücher und Zeitschriftenschau. Mint a

szám külön melléklete jelent meg Sammel-Übersichten oberstgerichtlicher Rechtsprechung.

Ügyvédek Lapja. (49. évf. 4. szám.) Aktuális ügyvédi kérdések címen folytatólag közli e szám Pap József kamarai elnök felsőházi beszédjét, amelyben többek között megsürgeti az okirati kényszert, „de nem is úgy, hogy ennek alapján a közjegyzők vagy mások mai munkaterületüket kiterjesszék, hanem úgy, hogy az ügyvédi karnak ebből a dologból szintén legyen valami haszna.” A sürgetés indoka tehát e szerint tisztán és kizárólag ügyvédi érdek. Ez a nemes altruizmus bizonyára élénken sarkalni fogja az igazságügyi kormányzatot a kérdésnek a jogkereső közönség és az okiratolással eredeti hivatásként foglalkozó közjegyzők érdekeire minden figyelem nélkül való haladéktalan törvényhozási rendezésére. Cikkeket irtak különben még e számba Popper Tódor, Bíró László és Spiro Dezső ügyvédek.

Illetékügyi Közlöny. (VII. 8. szám). Pap Gábor ügyvéd a székesfővárosi ingatlanvagyon átruházási illetékről, Pataky Gedeon tanácsjegyző pedig a részvénytársaság feloszlásánál a vagyónátruházási illetékről irtak e számban cikket. A Szemle és az Illetékügyi Rendeleték című rovatok közleményei után a Joggyakorlat rovat közli a közigazgatási bíróság 175 számú jogegységi megállapodását, mely szerint az illeték díjjegyzék 16 tétel 11 pontjában foglalt rendelkezésre való tekintettel az ingatlanátruházás alapját képező okiratban fenntartott vagy kikötött haszonélvezeti jog, vagy vételárhátralék erejéig eszközölt jelzálogjogi bejegyzés illetékmentes, a vételárhátralék kamatai s a perléssel kapcsolatos költségek erejéig a jelzálogjog bekebelezése után azonban a bejegyzési illeték már lerovandó.

Judicatura.

47. A hagyományért, ha az több örökös terhel, az örökösök rendszerint örökrészeik arányában felelnek, egyetemlegesen csak akkor, ha az örökhagyó ekként rendelkezett. (K. P. I. 7493/1929.)

48. A hadilábra állított csapathoz katonai szolgálatra behívott fél a behívási parancs közzétételétől kezdve kiváltságos végrendeletet tehet. (K. P. I. 2061/1930.)

49. Az özvegyi jog legkisebb törvényes mértékének fedezésére elsősorban a hagyatéknak az a fele része szolgál, amely valamennyi lemenő, kötelesrészének kihatása után fenmarad. (K. P. I. 3638-1931.)

50. A házasság felbontására, mint a házasfelek családi állásának megváltoztatására irányuló megállapodás a jó erkölcsökbe ütközik és semmis. A semmis ügylet nem válhat joghatályossá az által, hogy a fél az abban kikötött juttatásokat felvette, mert az erkölcstelen ügylet abszolút semmiségéből következik, hogy azt a feleknek utólagos jóváhagyása, avagy az ügylet lebonyolítása meg

nem szünteti. A felek közt létesült megállapodás semmiségénél fogva a nőtartás megítélését nem akadályozza az, hogy a felperes az alperes ellen indított bontóperben a végleges nőtartáshoz való igényét nem érvényesítette, mert a felperesnek a semmis szerződésben foglalt vélt igénye következtében a házassági bontóperben külön jogfentartással élnie nem kellett. (K. P. III. 88/1932.)

51. A közszerzemény a házasság megszűntekor volt vagyonnak és a különvagyonnak az értékkülönbsége. (KP. I. 2402/1930.)

52. Arról, aki rokonának vagy házastársa rokonának háztartásában lakást és ellátást élvez, az ellenkezően utaló körülmények hiányában azt kell vélelmezni, hogy a háztartás feje számára annak a háztartásában vagy gazdaságában végzett munkájáért az élvezett lakáson és ellátáson felül más ellenszolgáltatást nem igényel. (K. P. II. 8416/1930.)

53. Ha a gyermek egyik szülőjével kötött szerződéssel az ezen szülő után való öröklésről kielégítés ellenében lemond s ehhez a másik szülő hozzájárul, a lemondás kiterjed arra a közszerzeményi követelésre is, amely a lemondási szerződésben a kielégítő szülő tulajdonaként a megjelölt ingatlan fele részére másik szülőt megillette. (K. P. I. 6839/1929.)

54. A feleség is köteles férjét közremunkálással támogatni sőt a mai nehéz gazdasági viszonyok között a körülmények szerint köteles önállóan is keresni és a házassági terhek viseléséhez egyéb jövedelméből is méltányosság szerint hozzájárulni, amennyiben életviszonyaik mindezt így kívánják. (K. P. III. 572/1931.)

55. Adásvételi ügyletnek a jövőben való megkötésére irányuló elő szerződéstől elállhat az a fél, akinek a szerződésbe vetett bizalma megokoltan megrendült. (K. P. IV. 7084/1930.)

56. Ha a házastárs a tulajdonában állott közszerzeményi ingatlant elidegeníti, a másik házastárs közszerzeményi igényének esedékessé válása után az ingatlan rosszhiszemű szerzőjétől sérelmének helyreállítását követelheti. — A közszerzeményi igény a házasság fennállása alatt — eltekintve a bontóper folyamatban léte idején indítható külön kereset lehetőségétől — nem érvényesíthető. (K. P. V. 14/1930.)

57. A kötelesrészes javára szóló ingyenesség vélelmet csak annak bizonyításával lehet megdönteni, hogy a juttatás ellenértéke az örökhagyó rendelkezése alatt maradt. (K. P. I. 1974/1929.)

58. A családbeliek javára történt vagyónátruházást a kötelesrészesre jogosultakkal szemben csak annyiban lehet visszterhesnek tekinteni, amennyiben azok, akikre az örökhagyó vagyont áttruházta kimutatják, hogy az ellenértéket a valóságban szolgáltatották és volt miből szolgáltatniok. (K. P. I. 2426/1930.)

59. Ha a kiskorú örökösnek az öröklésre szintén hivatott és a kiskorút képviselő atya az egész hagyatéknak a kiskorú részére leendő átadását kérte, ezzel örökségét hatályosan a kiskorúra ruházta át. (K. P. I. 967/1932.) (Az atya második házasságából származó felperesek az atya tévedésére nem hivatkozhatnak azon az alapon, hogy a közjegyző őt öröklési jogáról fel nem világosította. Az atya ugyanis ismerte a hagyatéki vagyon eredetét s tudta, hogy az ingatlan megvételére az örökhagyó részben öröklött pénzt fordította. Ilyen körülmények között nem volt szükség a kir. közjegyző felvilágosítására s így abból, hogy a közjegyző a vagyon eredetére vonatkozó felvilágosítást netán elmulasztotta, nem lehet arra következtetni, hogy az atya saját joga tekintetében tévedésben volt, amidőn a hagyatékat átadását a kiskorú alperes részére kérte.)

60. A Jászkun V. Statutum rendelkezéseinek a kir. Kuria gyakorlatában elfogadott értelme szerint a törvényes öröklésben a Jászkun férj oldalági rokonai a szerzeményi vagyona nézve is megelőzik az özvegyet, kivéve az ingó hagyatékból és — közkereső özvegnél — a földre fektetett pénzüsszegekből álló egyéb örökrészt. (K. P. I. 7089/1930.)

61. A vadházasságban élő felek között is a közös szerzeményre vonatkozó jogszabályok előzetes megállapodás nélkül is alkalmazást nyernek. (K. P. III. 5649/1931.)

62. Korlátolt felelősségű társaság érvényes létrejöttéhez szükséges cégbejegyzés s ha ily társas viszonyban házastársak lépnek, csak közjegyzői okiratba foglalt társasági szerződésüknek a bejelentéshez csatolásával kérhető. (K. P. VI. 3004/1932.)

63. Az ajándékozási szerződés durva hálátlansági okból való hatálytalanításának joga az ajándékozó örököseire is átszáll, ha az ajándékozó a hatálytalanítás iránt már maga pert indított s e nélkül is, ha az ajándékozó a hatálytalanítás szándékát kinyilvánította, szándékának végrehajtásában azonban akadályozva volt. (K. P. I. 8053/1929)

64. A gazdálkodó második feleségét és özvegyét egy gyer-

mekrész haszonélvezete illeti meg, ebbe be kell számítani azonban örökhagyó életében ajándékozott ingatlant, valamint a végrendeleti részesítést is. (K. P. I. 2463/1931.)

65. A kötelesrész kiszámításánál minden ajándékot számításba kell venni, tekintet nélkül arra, hogy azt családbeli vagy idegen kapta és arra is, hogy a megajándékozott perben áll e vagy sem. (K. P. I. 331/1930).

66. Az örökhagyó végrendelezéséről felvett okiratnak az a tartalma, hogy a végrendelet az örökhagyó által élőszóval diktáltatott s annak ismételt felolvasása által jóváhagyatott, az örökhagyónak azt a kijelentését igazolja, hogy az okirat az ő végrendeletét tartalmazza. Ez a végrendelezés szóbeli végrendeletnek csak akkor volna tekinthető, ha az örökhagyó határozottan kijelentette volna, hogy végrendelezését annak írásba foglalása mellett is szóbeli végrendeletnek kívánja tekinteni. (K. P. I. 2729/1930).

67. A bírói gyakorlat a haszonélvezeti szolgalmi jogot megállapító szerződést habár annak alapján a haszonélvezeti jog a telekkönyvben nincs is bejegyezve, még harmadik személyekkel szemben is ugyanolyan jogvédelemben részesít, mint telekkönyvön kívül való tulajdon szerzőt, vagy a telekkönyvbe be nem jegyzett nyilvánvalóan gyakorolt telki szolgalmat. (K. P. V. 2249/1931).

68. Az özvegyi jog a törvény alapján örökhagyó egész hagyatékának természetben való haszonélvezetére terjed ki s így az özvegy a törvényes özvegyi jogán változtató végrendelet, valamint a vagyon egy részét özvegyi joga elől elvonó szerződés érvényességét is, mert érvénytelen rendelkezés az özvegy törvényes jogát nem változtathatja sem nem korlátozhatja. (K. P. I. 2875/1931).

69. Az alapítványokra vonatkozó végrendeleti intézkedés helyes értelmezése szerint örökhagyó az örökösökhöz intézett kérelem alakjában nem pusztán óhaját fejezte ki, hanem határozott akaratnyilvánítással meghagyta örökösének, hogy a megjelölt célra alapítványokat létesítsenek. Ez okból a teendő egyházi alapítványok kezelése és képviselésére hivatott egyházi szerv a kötelező meghagyások teljesítését, mint hagyományos követelheti. Amennyiben az alapítás letesítésének idejét örökhagyó meg nem határozta, ezt az időpontot bármelyik érdekelt fél kérelmére a bíróság állapítja meg. (K. P. I. 2074/1931.)

292. **Csakis budapesti közjegyzői vagy ügyvédi irodában délutáni állást**, vagy otthoni írógép munkát keres kitűnően gépelő perfect közjegyzősegédnő, akinek budapesti közjegyzői irodában állandó délelőtti állása van. — Cime a kiadóban „*Gyors munkás*” jelige alatt.

299. **Vérbeli fiatal közjegyzőhelyettes**, elhalt kir. közjegyző fia, 7 évi közjegyzői irodai, ebből több mint 4 évi jelölti és helyettesi gyakorlattal, lehetőleg Budapesten, vagy nagyobb vidéki városban helyettesi állást keres. Iroda önálló vezetését vállalja. Szíves megkereséseket „Abszolút munkaerő” jeligére a kiadóhivatalba kér.

314. **Perfect közjegyző segédnő** 13 évi praxissal hagyatéki, telekkönyvi ügyekben önálló közjegyzői iroda vezetésére képes, kitűnő pedáns írógépelő elsőrendű könyvelő, — azonnali belépésre is — igen szerény fizetéssel állást keres. Cím a kiadóban „Két munkaerő” jelige alatt.

320. **Közjegyzőhelyettes** hat évi tényleges gyakorlattal Budapesten vagy a vidéken azonnali belépésre szerény igények mellett helyettesi állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

321. **Segéd.** Három évet meghaladó közjegyzői irodai gyakorlattal bírő, 35 évi szolgálattal nyugdíjazott 55 éves egészséges városi jegyző, mielőbbi belépéssel Budapesten, vagy környékén alkalmazást keres. Cím: Makay Gyula, Kispest Horthy Miklós út 15. szám. Kir. Közjegyzői iroda.

322. **Közjegyzői teendőben teljesen jártas érettségizett** önálló komoly urinő azonnalra állást keres Pest környékére is. S E.-né Budapest, Tisza Kálmán-tér 6. I. 15.

A lappal valamint az állásbetöltéssel kapcsolatos levelek, közlemények stb. a felelős szerkesztő címére (Budapest, VII., Thököly-út 95.) küldendők.

Apróhirdetés egyszeri közzétételének díja:

Alkalmazottat keresőknek 2.— P.
Alkalmazást keresőknek 1.— P.